

DAVID R. HAWKINS

MOC

SILA

Skryté faktory ovplyvňujúce
ľudské správanie

ULTIMO PRESS

OBSAH

<i>Predslov</i>	IX
<i>Predhovor</i>	XV
<i>Úvod</i>	XXV

ČASŤ PRVÁ: NÁSTROJE

1 Významný pokrok v poznaní	3
2 História a metodológia	13
3 Výsledky a interpretácia testu	23
4 Úrovne ľudského vedomia	29
5 Rozmiestnenie úrovní vedomia v spoločnosti	43
6 Nové horizonty výskumu	49
7 Analýza kritického bodu z hľadiska bežného života	57
8 Zdroj moci	67

ČASŤ DRUHÁ: PRÁCA

9 Vzorce moci v ľudských postojoch	77
10 Moc v politike	81
11 Moc v biznise	87
12 Moc v športe	93

13 Spoločenská moc a ľudský duch	99
14 Moc v umení	105
15 Genialita a moc tvorivosti	109
16 Ako prežiť úspech	115
17 Fyzické zdravie a moc	119
18 Zdravie a vývoj choroby	123

ČASŤ TRETIA: ZMYSEL

19 Databáza vedomia	131
20 Vývoj vedomia	137
21 Štúdium čistého vedomia	147
22 Duchovný zápas	155
23 Hľadanie pravdy	161
24 Záver	171

Dodatok A: Namerané hodnoty pravdy jednotlivých kapitol 177

Dodatok B: Podrobný opis kineziologického testovania 178

Dodatok C: Ako merať úroveň vedomia 182

Ukážky na videu 190

Poznámky 191

Slovník 202

Použitá literatúra 209

O autorovi 221

Predhovor

Aj keď sú pravdy uvedené v tejto knihe výsledkom vedeckého procesu a boli usporiadané objektívne, najprv som ich – ako to už býva u všetkých právd – zažil osobne. Od veľmi mladého veku ma celoživotný sled intenzívnych stavov vedomia najprv inšpiroval a neskôr nasmeroval k procesu subjektívneho uvedomovania, ktoré nakoniec nadobudlo formu tejto knihy.

Keď som mal tri roky, zrazu u mňa nastalo plné uvedomenie si existencie – slovné nevyjadriteľné, ale úplné pochopenie toho, čo znamená *ja som*, po ktorom okamžite nasledovala desivá myšlienka, že to „ja“ vôbec nemuselo začať existovať. Spôsobilo to u mňa okamžité prebudenie sa z nevedomosti do plného uvedomenia si samého seba. V tom okamihu sa zrodilo moje osobné „ja“ a do môjho subjektívneho vedomia vstúpila dualita Bytia a Nebytia.

Počas detstva a raného dospievania som sa opakovane zaoberal paradoxom existencie a otázkou reality vlastného ja. Občas sa stávalo, že moje osobné ja začalo sklzávať späť do väčšieho, *neosobného* Ja a opäť sa objavil predchádzajúci strach z neexistencie – fundamentálny strach z Ničoty.

Prítomnosť Existencie

V roku 1939 som bol roznášačom novín v provinčnom Wisconsin na trase dlhej dvadsaťsedem kilometrov. V jeden tmavý zimný večer ma ďaleko od domova zastihla snehová búrka. Teplota klesla na dvadsať stupňov pod nulou a môj bicykel dostal na zľadovatennom, snehom pokrytom poli šmyk. Silný vietor vytrhol noviny z košíka na riadidlách, v ktorom boli uložené, a rozniesol ich po okolí. Zo zúfalstva a vyčerpania som sa rozplakal. Šaty som mal stuhnuté

mrazom a domov bolo ešte ďaleko. Aby som sa aspoň trochu uchránil pred vetrom, prerazil som tvrdú ľadovú krustu na vysokom záveji a vyhrabal som si doň dieru, v ktorej som sa ukryl. Triaška ma prešla a vystriedal ju príjemný pocit tepla... a potom moju myseľ ovládol pokoj, ktorý sa nedá opísať. Sprevádza ho záplava svetla a prítomnosť Existencie naplnenej nekonečnou láskou, ktorá nemala začiatok ani koniec a ktorá bola neodlíšiteľná od mojej vlastnej podstaty. Moje vedomie splynulo s týmto všadeprítomným osvieteným stavom a ja som prestal vnímať svoje telo aj okolie. Myslel sa utíšila; celé myslenie ustalo. Všetko, čo bolo či mohlo byť, bola len nekonečná Existencia vymykajúca sa času aj opisu.

Uplynuli zdanlivo celé veky, kým som si začal uvedomovať, že niekto trasie mojím kolenom, a vzápätí sa predou mnou objavila tvár môjho otca naplnená úzkosťou. Len veľmi pomaly som sa navrátil späť do tela a ku všetkému, čo s ním súvisí, ale urobil som tak, lebo svojho otca som nesmierne miloval a nechcel som mu spôsobiť trápenie. Určitým nezainteresovaným spôsobom som rozumel jeho strachu z mojej smrti – zároveň sa mi však pojem „smrti“ zdal absurdný.

O tomto zážitku som nikdy nikomu nepovedal. Nemal som k dispozícii kontext, vďaka ktorému by som ho mohol pochopiť. Nikdy predtým som nepočul o duchovných zážitkoch (okrem tých, o ktorých sa hovorí v životopisoch svätcov). Po tomto zážitku mi však realita sveta začala pripadať iba dočasná; tradičné náboženské učenia stratili svoju dôležitosť a paradoxne sa zo mňa stal agnostik. V porovnaní so svetlom Božskosti, ktoré – ako som cítil – zaplavuje všetko existujúce, boh tradičného náboženstva ledva blkolal. Stratil som vieru..., ale objavil som duchovno.

Počas druhej svetovej vojny som bol pridelený na vykonávanie život ohrozujúcej práce odminovača a často som sa len o vlások vyhol smrti, ale na rozdiel od mojich spolubojovníkov som necítil žiadny strach. Bolo to, akoby smrť stratila svoju vierohodnosť. Keďže ma fascinovala zložitosť mysle a chcel som študovať psychiatriu, po skončení vojny som sa prelúskal štúdiom medicíny. Môj školiteľ psychoanalýzy, profesor na Kolumbijskej univerzite, bol agnostik a obaja sme mali na náboženstvo nelichotivý pohľad. V štúdiu a neskôr kariére sa mi darilo a stal som sa dosť úspešným.

Môj profesionálny život však neprebíhal pokojne a začala ma trápiť postupujúca nevyliciteľná choroba, ktorá nereagovala na žiadnu dostupnú liečbu. Vo veku 38 rokov mi bolo jasné, že zanedlho zomriem. Neprekázalo mi, čo sa stane s mojím

telom, ale v duchu som pociťoval veľkú úzkosť a zúfalstvo. Ako sa blížila moja posledná chvíľa, v hlave mi preblysla myšlienka – čo *ak Boh predsa len existuje?* A tak som v modlitbe zvolal: „Ak, Bože, existuješ, prosím ťa, aby si mi teraz pomohol!“ Vložil som sa do rúk akémukoľvek existujúcemu Bohu a upadol som do bezvedomia. Keď som sa prebral, zostal som v úžase zo zmeny, ktorá sa u mňa udiala.

Osoba, ktorou som bol predtým, prestala existovať. Nezostalo vo mne žiadne osobné ja ani ego – len nekonečná Existencia takej bezhraničnej moci, že nič okrem nej nejestvovalo. Táto Existencia nahradila to, čo bolo predtým mojím „ja“, a telo aj jeho fungovanie sa bezvýhradne riadilo iba vôľou tejto Existencie. Svet bol presvietený jasom nekonečnej Jednoty, ktorá sa prejavila hneď, ako sa všetko ukázalo v celej svojej nesmiernej kráse a dokonalosti.

Tento stav pokoja pretrval deväť mesiacov. Nemal som žiadnu vlastnú vôľu; moja fyzická entita spontánne fungovala pod vedením nekonečne mocnej, ale pritom úžasne jemnej vôle Existencie. V tom stave neexistovala potreba o ničom rozmýšľať – všetky pravdy boli úplne jasné. Žiadna konceptualizácia nebola potrebná, ba dokonca ani možná. Zároveň som mal pocit, že môj nervový systém je extrémne preťažený, akoby ním prechádzalo viac energie, než jeho okruh dokázal zvládnuť.

V tomto stave nebolo možné vo svete efektívne fungovať. Spolu s úzkosťou a obavami sa zároveň vytratilo všetko, čo človeka obvykle motivuje. Nebolo sa o čo usilovať, lebo všetko bolo dokonalé. Sláva, úspech, peniaze už nič neznamenali. Priatelia na mňa naliehali, aby som sa vrátil k psychiatrickej praxi, ale mňa k tomu nič nenutkalo. Zistil som však, že dokážem vnímať realitu, na ktorej sa zakladali ľudské osobnosti. Videl som, že pôvod emocionálneho ochorenia spočíva v presvedčení, že to sú ich *skutočné* osobnosti. A tak sa moja prax opäť začala sama od seba odvíjať a postupne sa rozrástla do obrovských rozmerov.

Navštevovali ma ľudia z celej Ameriky – liečil som tisíc nových pacientov ročne. Nakoniec som zamestnával päťdesiat terapeutov a ďalších zamestnancov, mal som dvetisíc ambulatných pacientov, dvadsaťpäť ambulancií a výskumné a elektroencefalogramové laboratóriá. Pozývali ma do programov v rádiu aj televízii. V roku 1973 som zhrnul výsledky svojej práce v knihe *Orthomolecular Psychiatry* (s Linusom Paulingom, nositeľom Nobelovej ceny, ako spoluautorom), ktorá, zdá sa, zaujala mnohých ľudí.

Láska, svetlo a zázraky

Môj celkový nervový stav sa pomaly zlepšoval a potom sa u mňa objavil nový fenomén – začal som pociťovať slastné, oblažujúce prúdenie energie, ktoré mi

prebiehalo chrbticou smerom nahor do mozgu, kde vyvolávalo intenzívny a nepretržitý pocit radosti. Všetko v živote prebiehalo prostredníctvom synchronicity, odvíjajúc sa v dokonalej harmónii, a zázraky boli na dennom poriadku. Tieto takzvané zázraky mali pôvod v Existencii, nie v mojom osobnom „ja“. To, čo zostalo z môjho „ja“, bolo len svedkom týchto zázrakov. O všetkom, čo sa udialo, rozhodovalo väčšie „Ja“ – hlbšie než moje ja a jeho predchádzajúce myšlienky.

O podobnom stave hovorili aj iní a to ma priviedlo k skúmaniu duchovných náuk – učenia Budhu, zenového majstra Huanga Poa a ďalších osvietených mudrcov vrátane súčasných duchovných učiteľov, ako boli Ramana Maharshi a Nisargadatta Maharaja, ktorí mi potvrdili, že tieto zážitky nie sú ojedinelé. Zrazu mi Bhagavadgíta úplne dávala zmysel. Neskôr som zistil, že o rovnakej duchovnej extáze hovoril aj Srí Rámakrišna a kresťanskí svätci.

Všetci a všetko na svete žiarilo a bolo oslnivo krásne. Všetky živé bytosti vyžarovali svetlo, ktoré oplývalo pokojom a nádherou. Bolo zrejmé, že ľudstvo v skutočnosti motivuje vnútorná láska, ibaže o tom jednoducho stratilo povedomie; väčšina ľudí prežíva život v spánku, neuvedomujúc si, kým v skutočnosti sú. Každý vyzeral, akoby spal, ale aj napriek tomu boli všetci neuveriteľne krásni – do každého som sa zamiloval.

Nevyhnutne som musel prestať so zvykom ráno aj večer hodinu meditovať, pretože to zintenzívňovalo môj pocit blaženosti do takej miery, že som nedokázal normálne fungovať. Opakovane sa u mňa objavoval stav, ktorý som zažil ako chlapec v záveji, a bolo čoraz ťažšie ho opustiť a vrátiť sa do bežného života. Zo všetkého vyžarovala nesmierna nádhera v celej svojej dokonalosti – v tom, v čom svet videl ošklivosť, som ja videl nadčasovú krásu. Táto duchovná láska prestupovala celým mojím vnímaním; všetky hranice medzi tu a tam, teraz a potom, či mnou a inými zmizli.

Vo vnútornom tichu som prežil celé roky a sila Existencie narastala. Nemal som žiadny osobný život – moja osobná vôľa už neexistovala. Stal som sa nástrojom Nekonečnej Existencie a vykonával som jej vôľu. V aure tejto Existencie ľudia pociťovali mimoriadny pokoj. Hľadajúci sa u mňa pokúšali nájsť odpovede, ale keďže taká osoba ako „David“ už viac neexistovala, odpovede v skutočnosti prichádzali z ich vlastného ja, ktoré sa nijako nelíšilo od môjho. Z očí týchto ľudí na mňa pozeralo moje ja. *Ako som sa len dostal do všetkých týchto tiel?* – čudoval som sa.

Diali sa okolo mňa zázraky, ktoré presahovali bežné chápanie. Mnohé chronické ochorenia, ktorými som roky trpel, jednoducho zmizli; spontánne sa mi upravil zrak a zrazu som nepotreboval okuliare, ktoré som nosil po väčšinu

svojho života. Z času na čas som zažíval pocit nesmierne blaženej energie – nekonečnej lásky –, ktorá z ničoho nič začala vyžarovať z môjho srdca smerom k miestu, kde sa udiala nejaká pohroma. Raz som sa napríklad viezol v aute po diaľnici, keď mi z hrude začala vyžarovať táto úžasná energia. Za zákrutou som uvidel autonehodu, ktorá sa tam práve stala. Na prevrátenom aute sa dokonca ešte stále zotrvačnosťou krútili kolesá. K osadenstvu auta začala zo mňa prúdiť nesmierne silná energia. O chvíľu to samo od seba prestalo. Inokedy som zas kráčal ulicami cudzieho mesta, keď zo mňa začala prúdiť energia smerom k obytným domom predom mnou. Náhodne som dorazil na miesto, kde sa práve išiel strhnúť súboj gangov. Vtom bojujúci popadali na zem a začali sa smiať. Následne sa prúd energie opäť zastavil.

Bez varovania u mňa v neočakávaných situáciách nastávali hlboké zmeny vo vnímaní. Raz som sám večeral v reštaurácii na Long Islande. Zrazu som pocítil silnú prítomnosť Existencie a všetky osoby aj veci, ktoré pri normálnom vnímaní pôsobia oddelene, splynuli do nadčasovej univerzálnosti a jednoty. V nehybnom tichu som uvidel, že neexistujú žiadne oddelené „udalosti“ či „veci“ a že nie je nič, čo by sa v skutočnosti „dialo“, pretože minulosť, prítomnosť aj budúcnosť sú iba artefakty vnímania, podobne ako pri ilúzii oddeleného „ja“, ktoré sa narodí a zomrie. Moje obmedzené falošné ja sa rozplynulo do univerzálneho Ja, ktoré je jeho pravým pôvodcom, a vo mne sa rozhostil pocit, že som sa vrátil domov – do stavu absolútneho pokoja a úľavy od utrpenia. Práve ilúzia individuálnosti je zdrojom všetkého utrpenia. Keď si človek uvedomí, že on je vesmírom – úplným, v jednote so všetkým, čo existuje, a trvajúcim navždy bez konca –, žiadne ďalšie utrpenie už nie je možné.

Využitie Existencie na liečenie

Prichádzali sa ku mne liečiť pacienti zo všetkých krajín sveta, niektoré prípady najbeznadejnejšie z beznádejných. Prichádzali ku mne s nádejou na úľavu od pokročilých psychóz a ťažkých, nevyliciteľných mentálnych ochorení – groteskní, zmietajúci sa v prepotených plachtách, do ktorých ich zabalili na prevoz zo vzdialených nemocníc. Niektorí v katatonickom stave, mnohí z nich celé roky neprehovorili. V každom pacientovi som však pod zmrzačeným vonkajškom jasne videl žiarivú esenciu lásky a krásy, obyčajnému zraku natolko skrytú, že nemali nikoho, kto by ich v tomto svete miloval.

Jedného dňa priviezli do nemocnice nemú katatonickú pacientku v zvieracej kazajke. Trpela ťažkou neurologickou poruchou a nebola schopná stáť – zvíjala sa na zemi v kľčoch a oči sa jej obracali nahor. Vlasy mala polepené, strhávala si

zo seba všetky šaty a vydávala iba hrdelné zvuky. Jej rodina bola dosť zámožná, a preto ju v priebehu rokov liečili bezpočetní lekári vrátane známych špecialistov z celého sveta. Vyskúšali na nej každú liečbu, až kým to lekárska profesia konečne nevzdala a vyhlásila ju za „beznádejný prípad“.

Pozrel som sa na ňu a v duchu sa opýtal: „Bože, čo chceš, aby som s ňou urobil?“ Vzápätí som si uvedomil, že ju mám iba milovať – to bolo všetko. Z očí jej vyžarovalo vnútorné ja a ja som sa spojil s touto esenciou lásky. V tej sekunde sa vyliečila vlastným rozpoznaním toho, kým v skutočnosti bola; to, čo sa stalo s jej telom a mysľou, už nebolo dôležité.

Niečo podobné sa v podstate udialo u nespočetného množstva iných pacientov. Niektorí sa z pohľadu sveta vyliečili, iní nie, ale na tom, či dosiahli klinické uzdravenie, im samotným už viac nezáležalo. Ich vnútorná agónia sa skončila – s tým, ako vo vnútri pocítili lásku a pokoj, zmizla ich bolesť. Tento jav sa dá vysvetliť iba tak, že súciti Existencie zmenil kontext reality každého pacienta, takže zažili liečenie na úrovni, ktorá presahuje svet a jeho vonkajšie podoby. Vnútorný pokoj, v ktorom som existoval ja, obklopil nás oboch mimo čas a identitu.

Spoznal som, že *všetka bolesť a utrpenie vychádza výlučne z ega, nie z Boha*. To bola pravda, ktorú som v duchu odovzdával mysliam pacientov. Keď som rovnaký mentálny blok vycítil u ďalšieho nemého katatonika, ktorý už roky neprehovoril, v mysli som mu povedal: „Viniš Boha z toho, čo ti spôsobilo tvoje ego.“ Na veľké prekvapenie zdravotnej sestry, ktorá bola svedkom celej udalosti, pacient vzápätí vyskočil zo zeme a začal rozprávať.

Táto práca ma však čoraz viac vysiľovala a nakoniec toho bolo na mňa príliš veľa. Pacienti sa hromadili a čakali na uvoľnenie lôžok aj napriek tomu, že nemocnica, s ktorou som spolupracoval, na tieto účely vytvorila nové oddelenie. Keďže som naraz mohol liečiť iba jedného pacienta, tvárou v tvár tomuto prílivu ľudského utrpenia som pociťoval ohromnú frustráciu. Bolo to, ako keby som chcel prečerpať more čajovou lyžičkou. Mal som pocit, že musí existovať spôsob, ako riešiť príčiny bežných ochorení a zmierniť tak nekonečný prúd duchovného stresu a ľudského utrpenia.

Keď som sa prvý raz stretol s kineziológiou, okamžite ma ohromil potenciál, ktorý som v nej uvidel. Akoby to bol tunel medzi dvomi vesmírmi – fyzickým a duchovným. Rozhranie medzi rôznymi dimenziami. Vo svete plnom spáčov, ktorí stratili spojenie so svojím zdrojom, zrazu existoval nástroj na obnovenie

tohto spojenia s vyššou realitou a všetkým ho bolo možné ukázať. Začal som testovať každú látku, myšlienku a koncepciu, ktorá mi napadla, a prinútil som k tomu aj mojich študentov a výskumných asistentov. Potom som si všimol niečo zvláštne: kým všetci testovaní pri negatívnom podnete (ako napr. neónové osvetlenie, pesticídy či umelé sladidlá) zoslabli, študenti duchovných disciplín, ktorí rozvinuli svoju úroveň vedomia, nezoslabli rovnako ako obyčajní ľudia. V ich vedomí nastal nejaký významný, rozhodujúci posun – zrejme po tom, ako si uvedomili, že svetu nie sú vydaní na milosť a nemilosť, ale že ich ovplyvňuje iba to, čomu verí ich myseľ. Možnože samotný proces postupovania k osvieteniu zvyšuje schopnosť človeka odolávať nestálosti existencie.

Čoraz viac ma prekvapovala schopnosť meniť svetské veci iba tým, že si ich človek predstaví. Na vlastné oči som videl, ako láska dokáže zmeniť svet zakaždým, keď nahradí „nelásku“. Zameraním tejto moci lásky na určitý konkrétny bod sa dala výrazne zmeniť celá schéma civilizácie. História sa vydala novým smerom vždy, keď sa tak stalo.

Vyzeralo to tak, že tieto nesmierne dôležité poznatky bude možné svetu nielen predstaviť, ale ich aj viditeľne a neodškriepiteľne dokázať. Veľká tragédia ľudského života podľa všetkého vždy spočívala v tom, že psyché sa dá veľmi jednoducho oklamať a nevyhnutným dôsledkom neschopnosti ľudstva odlíšiť pravdu od klamu sú rozbroje a konflikty. Zrazu však bola k dispozícii odpoveď na túto najzákladnejšiu dilemu, spôsob, ako zmeniť vnímanie povahy samotného vedomia a urobiť zjavným to, čo by sme sa inak mohli len domnievať.

Cesta ducha

Bolo načase opustiť život v New Yorku, kde som mal byť na Piatej Avenue a dom na Long Islande – objavil som predsa niečo omnoho dôležitejšie. Opustil som svet a všetko v ňom a uchýlil sa k samotárskemu životu v malom meste, kde som nasledujúcich sedem rokov strávil meditáciami a štúdiom. Než som mohol uviesť svoje predstavy do života, potreboval som zdokonaľiť tento stav vedomia ako svoj nástroj.

Podmaňujúce stavy blaženosti sa však vracali bez toho, aby som ich vyhľadával, a nakoniec som si uvedomil, že sa musím naučiť byť v prítomnosti Božskej Existencie a zároveň vedieť fungovať v spoločnosti. Úplne som stratil prehľad o tom, čo sa dialo vo svete, takže aby som sa mohol zaoberať výskumom a písaním, musel som prestať so všetkými duchovnými cvičeniami a sústrediť sa na svet materiálnej formy. Začal som čítať noviny a sledovať televíziu, aby som porozumel svetovým udalostiam – zistil, kto je kto a čoho sa týka súčasný

spoločenský dialóg. Nevedel som, kto sa uchádza o úrad prezidenta, ani kto je princezná Diana, ale tešilo ma znovu sa oboznamovať s novinkami dňa.

Výnimočné, subjektívne prežívanie pravdy – patriace do pôsobnosti mystika, ktorý vplýva na ľudstvo tým, že vysiela energiu svojej úrovne do kolektívneho vedomia – jednoducho nie je pochopiteľné pre väčšinu ľudských bytostí, a preto má pre ľudí, s výnimkou ostatných duchovných hľadačov, obmedzený význam. Snažil som sa byť obyčajný, pretože to je samo osebe prejavom božskosti. Pravda o skutočnom „ja“ človeka sa dá objaviť aj cestou každodenného života. Bežné a božské sa navzájom neodlišuje. Treba len žiť tak, aby sme prejavovali starostlivosť a láskavosť – nič iné; skúška sa dostaví v pravý čas.

A tak som sa po dlhej oklúke na duchovnej ceste vrátil k najdôležitejšej práci – aspoň trochu priblížiť a pomôcť pochopiť Existenciu, ktorá pohla mojím životom, toľkým svojim blíznym, kolkých len dokážem osloviť.

Existencia je tichá a prináša so sebou stav pokoja. Je nekonečne jemná, a pritom pevná ako skala. Zmiznú s ňou všetky obavy a objaví sa duchovná radosť v tichej podobe nevysvetliteľnej extázy. Pretože zmizne prežívanie času, neexistuje už viac ani strach, lútosť, bolesť či očakávania. Neustále prítomný je nekonečný zdroj radosti. Keďže neexistuje začiatok a koniec, neexistuje ani strata, žiaľ alebo túžba – a nič netreba robiť, pretože všetko už je dokonalé a úplné.

Keď sa zastaví čas, zmiznú všetky problémy, pretože tieto sú iba artefaktom uhla pohľadu. Len čo prevládne Existencia, žiadne ďalšie stotožňovanie sa s telom či myslou už nie je potrebné. Keď v myšli nastane ticho, zmizne aj myšlienka „ja som“ a svetlo Čistého vedomia ukáže, čo sme, čo sme boli a čo vždy budeme mimo všetkých svetov a vesmírov – nekoneční a nadčasoví.

Ludia sa pýtajú: „Ako sa dá dosiahnuť tento stav vedomia?“ Ja sa s vami môžem podeliť len o svoju vlastnú skúsenosť a stojí za to poznamenať, že len málokto nasleduje kroky, ktoré spomeniem, pretože sú *príliš jednoduché*. Po prvé, moja túžba dosiahnuť ten stav bola mimoriadne silná. Nasledovala disciplinovaná snaha neustále a univerzálne sa správať citlivo a odpúšťajúco, a to *bez výnimky*. Človek musí pociťovať súcitiť *so všetkým* vrátane seba a svojich myšlienok. Potom prišla ochota držať túžby na neutrálnej úrovni a v každom okamihu sa vzdávať osobnej vôle. S každou myšlienkou, pocitom, túžbou a skutkom odovzdaným božej vôli sa moja myseľ čoraz viac utišovala. Najprv som jej odovzdal celé príbehy a odseky v mojej myšli, neskôr myšlienky a nápady. Keď sa človek vzdá túžby tieto myšlienky vlastniť, prestanú sa na seba nabaľovať a začnú sa

rozpadat' skôr, než nadobudnú konečnú podobu. Nakoniec som dokázal vzdať sa energie v pozadí myšlienky ešte predtým, než sa sformovala do myšlienky.

Popri výkone bežnej činnosti som pokračoval v úlohe nepretržite a neúnavne zameriavať svoju pozornosť – ani na okamih som nedovolil, aby mi ju niečo odvieďlo od meditácie. Najprv sa to zdalo veľmi ťažké, ale časom sa mi to stalo zvykom a začalo to byť automatické a nenáročné. Je to podobné, ako keď raketa opúšťa Zem: najprv si to vyžaduje ohromnú silu, potom, keď opúšťa zemské gravitačné pole, potrebuje stále menšiu a menšiu silu, až nakoniec ju vo vesmíre poháňa jej vlastná zotrvačnosť.

Zrazu došlo v mojom vedomí bez varovania k zmene a objavila sa Existencia – neomylná a všeobjímajúca. Počas postupného zanikania ego sa vyskytlo niekoľko momentov naplnených obavou, ale absolútnosť Existencie vzápätí vyvolala pocit úžasu. Tento zlomový okamih bol ohromujúci, oveľa intenzívnejší než čokoľvek, čo som predtým zažil. V obyčajnom prežívaní neexistovalo nič porovnateľné. Obrovský šok pomohla zmierniť Láska obsiahnutá v Existencii – bez jej podpory a ochrany by som zahynul.

Nasledovala chvíľka hrôzy, lebo ego liplo na svojej existencii a bálo sa, že sa stane ničím. Namiesto toho ho pri zanikani nahradilo všeobjímajúce Ja, v ktorom je všetko známe a zrejmé vo svojom dokonalom vyjadrení vlastnej podstaty. S nepripútanosťou na jedno miesto (nelokálnosťou) sa dostavilo uvedomenie, že každý z nás je všetkým, čo kedy bolo a môže byť. Každý je úplný, celistvý a stojí mimo akýchkoľvek identít, pohlaví, či dokonca samotnej príslušnosti k ľudstvu. Viac už nie je potrebné báť sa utrpenia a smrti.

Čo sa od tejto chvíle stane s telom, nie je podstatné. Na určitých stupňoch duchovného vedomia sa choroby tela vyliečia samy alebo spontánne zmiznú. Z absolútneho pohľadu sú však také úvahy irelevantné. Telo dokončí svoj predurčený cyklus a vráti sa tam, odkiaľ prišlo. Nemá to žiadnu dôležitosť, nás ako bytosti to neovplyvní. Telo je len „vec“, nie som to „ja“. Je to len ďalší predmet, ako nábytok v izbe. Môže sa zdať komické, že sa ľudia stavajú k telu, akoby to bola individuálna osoba, ale tento stav vedomia sa nedá vysvetliť nevedomým. Najlepšie je pokračovať v normálnom fungovaní a spoločenské prispôsobenie sa nechať na Prozreteľnosť. Keď však človek dosiahne stav blaženosti, je veľmi ťažké utajiť intenzívny pocit extázy. V tomto bode je bežná túžba podeliť sa o tento stav s inými a využívať ho v prospech všetkých. Svet môže byť týmto stavom tiež očarený a zo široka-ďaleka prichádzajú ľudia, aby si užili auru, ktorá je s ním spojená. Príťahuje to hľadačov metafyziky a duchovne zvedavých (ako aj vážne chorých), ktorí hľadajú zázraky; človek v tomto stave sa pre nich stáva magnetom a zdrojom potešenia.

Extáza, ktorá sprevádza tento stav, nie je neustála – treba mať na pamäti, že sú aj chvíle veľkej agónie. Najintenzívnejšie momenty nastávajú, keď dôjde k zakolísaniu a stav blaženosti zrazu bez akejkoľvek príčiny skončí. Také chvíle so sebou prinášajú pocit hlbokého zúfalstva a strach z opustenia Existenciou. Tieto poklesy robia cestu nesmierne namáhavou a prekonať ich si vyžaduje veľmi silnú vôľu. Nakoniec človek pochopí, že musí prekonať túto úroveň, inak bude neustále trpieť týmito mučivými „zostupmi z Božej milosti“. Keď sa podujme na náročnú úlohu prekonania duality, musí sa zriecť úchvatnej extázy, až kým sa nezbaví všetkých protikladov a ich vzájomne protichodných nutkaní. Jedna vec však je s potešením sa zbaviť železného zovretia ega a niečo úplne iné opustiť zlaté reťaze extatickej radosti. Človek má pocit, že sa vzdáva Boha, a zdvihne sa v ňom nová, úplne neočakávaná hladina strachu. Ide o posledný strach z úplnej osamotenosti.

V mojom prípade bol strach z neexistencie ohromný a opakovane som sa mu snažil vyhnúť. Začalo mi byť jasné, aký je zmysel agónie, tej „temnej noci duše“ – je natoľko neznesiteľná, že bolesť ňou spôsobená podnieti človeka k ohromnému úsiliu, ktoré je potrebné na jej ukončenie. Keď sa kolísanie medzi nebom a peklom stane neznesiteľným, je potrebné vzdať sa túžby po samotnej existencii. Až keď sa toto konečne podarí, človek sa môže posunúť za stav všetkého alebo ničoho, za existenciu aj neexistenciu. Toto vyvrcholenie vnútorného úsilia je najťažšou fázou, posledným rozhodujúcim momentom, v ktorom si človek uvedomí, že prekonanie ilúzie existencie je nevratné. Z tohto kroku niet návratu a práve tento príznak nenávratnosti robí z tejto poslednej bariéry najťažšiu voľbu zo všetkých.

Skutočnosť je však taká, že v tejto finálnej apokalypse „ja“ sa posledná zostávajúca dualita – týkajúca sa existencie alebo neexistencie identity ako takej – rozplynie vo všadeprítomnom božstve a niet si už aké individuálne vedomie vybrať. Úplne posledný krok potom urobí samotný Boh.

Ak sa vydáte touto fascinujúcou cestou, sami uvidíte, aké jednoduché je pozdvihnúť svoje vedomie na úrovne moci namiesto sily a pridať sa k prebudeným a vedomým tohto sveta. Jedno je isté – váš život už nikdy nebude ako predtým.

Úvod

Všetko ľudské úsilie má spoločný cieľ – pochopiť a ovplyvniť to, čo prežívame. Na jeho dosiahnutie človek vytvoril mnoho opisných a analytických disciplín: náuku o morálke, filozofiu, psychológiu atď. V snahe predpovedať trendy ľudského správania sa do zberu dát a ich analýzy investuje neuveriteľné množstvo času a peňazí. Celé toto horúčkované hľadanie má podľa očakávaní viesť k objaveniu nejakej konečnej „odpovede“. Odpovede, ktorá – ako neochvejne veríme – nám umožní vyriešiť všetky problémy ekonomiky, zločinnosti, celonárodného zdravia či politiky. Zatiaľ sa nám totiž nepodarilo vyriešiť ani jeden z týchto problémov.

Nie je to preto, že by sme nemali dostatok informácií – my sa v nich doslova topíme. Hlavnou prekážkou sú chýbajúce nástroje na interpretáciu nahromadených údajov. Nevieme položiť správne otázky, lebo nemáme adekvátne prostriedok na meranie ich zmysluplnosti a presnosti.

Od nepamäti bolo slabinou človeka, že nesprávne interpretoval svoje intelektuálne výtvary ako realitu.¹ Tieto umelo vytvorené domnienky sú však iba produktom subjektívneho uhla pohľadu pri vnímaní. Neprimeranosť odpovedí, ktoré dostávame, je priamym dôsledkom obmedzení obsiahnutých v názoroch anketára. Malé chybičky vo formulácii otázok potom vedú k významným chybám v následných odpovediach.

Pochopenie nie je automaticky výsledkom jednoduchého skúmania dát. Dopracovať sa k nemu dá len skúmaním dát v určitom kontexte. Informácie sú bezcenné, ak nevieme, čo presne *znamenajú*. Aby sme pochopili ich význam, musíme nielen položiť správnu otázku, ale potrebujeme tiež mať príslušné

nástroje, ktorými možno dáta merať a hodnotiť v priebehu ich zmysluplného triedenia a opisovania.

Fatálne chyby, ktorých sa dopustili všetky systémy myslenia, boli najmä: 1) nerozlišovanie medzi subjektívnym a objektívnym, 2) ignorovanie obmedzení kontextu, ktoré sú nevyhnutnou súčasťou jeho zloženia a terminológie, 3) neznalosť podstaty samotného vedomia a 4) nepochopenie podstaty kauzality (príčinnej súvislosti). Dôsledky týchto chýb začnú byť zjavné, keď budeme skúmať hlavné oblasti ľudskej skúsenosti z novej perspektívy a pomocou nových nástrojov.

Spoločnosť neustále vynakladá úsilie na nápravu následkov miesto príčin, čo je jeden z dôvodov, prečo vývoj ľudského vedomia postupuje tak pomaly. Ľudské bytosti sa nachádzajú ledva na prvej priečke vývojového rebríčka. Zatiaľ sa nám nepodarilo vyriešiť ani také základné problémy, ako je hlad vo svete.

Ba čo viac, na úspechoch, ktoré ľudstvo zatiaľ dosiahlo, je najzaujímavejšie to, ako sa k nim dopracovalo – takmer slepo, metódou pokusu a omylu. Zatiaľ čo toto náhodné hľadanie riešení viedlo k labyrintu až zarážajúcej zložitosti, pravé odpovede sa vždy vyznačovali jednoduchosťou. Základným zákonom vesmíru je *ekonomickosť*. Vesmír neplytvá ani jediným kvarkom. Všetko slúži nejakému účelu a zapadá do všeobecnej rovnováhy. Neexistujú žiadne zbytočné udalosti.

Človek bude mať nedostatočnú znalosť samého seba až dovtedy, kým sa nenaučí pozeráť sa za zdanlivé príčiny. Z histórie ľudstva si možno všimnúť, že odpovede nikdy nevyplynuli z identifikovania „príčin“ javov vo svete. Namiesto toho treba odhaliť podmienky, ktoré sa skrývajú za viditeľnými príčinami, a tieto podmienky existujú iba v ľudskom vedomí. Žiadna definitívna odpoveď na nejaký problém sa nedá nájsť tak, že izolujeme rad udalostí a premietneme na ne nejaké mentálne poňatie „kauzality“. *V pozorovateľnom svete neexistujú žiadne príčiny. Ako si ukážeme, pozorovateľný svet je svetom dôsledkov.*

Problém nájsť účinné prostriedky sa pri bližšom pohľade zredukuje na našu neschopnosť rozlíšiť podstatné od nepodstatného. Doteraz nebol vypracovaný žiadny systém obsahujúci metódu, pomocou ktorej by bolo možné rozpoznať významné a účinné riešenia od slabých a neefektívnych. Naše prostriedky na ich posudzovanie sú už zo svojej podstaty neschopné realistického zhodnotenia.

Spoločenské „riešenia“ sú oveľa častejšie výsledkom ziskuchtivosti, štatistických chýb, sentimentality, politického či mediálneho tlaku alebo

osobných predsudkov a záujmov. Zásadné rozhodnutia ovplyvňujúce život každého na tejto planéte sa robia v podmienkach, ktoré takmer zaručujú nezdar. Keďže spoločenstvám chýba nevyhnutný reálny základ pre formulovanie efektívnych riešení problémov, uchylujú sa stále znovu a znovu k *sile* (v jej rôznych podobách, akými sú vojna, zákon, zákony, dane, pravidlá a nariadenia), čo je nesmierne nákladné, namiesto toho, aby využívali *moc*, ktorá je naopak mimoriadne ekonomická.

Dva základné druhy operačných schopností človeka – rozum a cit – sú od prírody nespoľahlivé, ako o tom svedčí naša vratká história snáh o individuálne aj kolektívne prežitie. Hoci naše konanie zvykneme pripisovať rozumu, človek v skutočnosti primárne funguje na základe rozpoznaných vzorcov správania; logické usporiadanie dát slúži iba na vylepšenie systému rozpoznavania vzorcov, ktoré potom získavajú štatút „pravdy“.² „Pravda“ však existuje iba za určitých okolností a aj vtedy iba pri určitom, zvyčajne nevyjadrenom uhle pohľadu.

Z toho si premýšľavý človek odvodí, že všetky jeho problémy vychádzajú z ťažkostí spojených s „poznáním“. Mysel tak nakoniec dospeje k *epistemológii*, filozofickej disciplíne zaoberajúcej sa otázkou, ako a do akej miery človek skutočne niečo vie. Takáto filozofická diskusia sa môže niekomu zdať buď príliš učená, alebo nedôležitá, ale otázky, ktoré kladie, tvoria samotné jadro ľudskej skúsenosti. Bez ohľadu na to, kde so skúmaním ľudského poznania začneme, vždy skončíme pri fenoménoch *uvedomenia* a povahy ľudského vedomia. A nakoniec dospejeme k rovnakému záveru: akýkoľvek ďalší pokrok stavu ľudských bytostí si vyžaduje mať overiteľný základ pre poznanie, na ktorý sa dá spoľahnúť.

Hlavnou prekážkou ľudského rozvoja je teda nedostatok vedomostí o povahe samotného vedomia. Ak nazrieme do svojho vnútra spôsobom, akým postupuje myseľ – teda okamih za okamihom –, neunikne nám, že myseľ funguje oveľa rýchlejšie, než si sama uvedomuje. Začne nám byť jasné, aké iluzórne je myslieť si, že naše činy sú založené na premyslených rozhodnutiach. Proces rozhodovania závisí od samotného vedomia. Mysel robí nesmierne rýchlo rozhodnutia na základe miliónov zlomkov informácií a ich vzájomných vzťahov a projekcií, ktoré ďaleko presahujú hranice vedomého chápania. Ide o globálne fungovanie riadené energetickými vzorcami, ktoré v terminológii novej vedy nelineárnej dynamiky nazývame *atraktormi*.³

Vedomie si automaticky vyberá to, čo v danom momente považuje za najlepšie, pretože to je v podstate jediný spôsob, ako dokáže fungovať. Relatívnu

váhu a dôležitosť dát určuje prevládajúci atraktorový vzorec pôsobiaci v myslí jednotlivca alebo v myšliach skupiny. Tieto vzory sa dajú identifikovať, opísať a dá sa zmerať ich hodnota. Z tohto poznatku vyrastá úplne nové chápanie správania, histórie a osudu ľudstva. A počas skúmania povahy ľudských problémov začne byť jasné, že doteraz neexistovalo spoľahlivé experimentálne mera-dlo, pomocou ktorého by sa v priebehu dejín dali merať a interpretovať ľudské motivácie a skúsenosti.

Kineziológia je dnes už pevne zakorenená veda založená na testovaní odozvy svalov na rôzne podnety. Pozitívny podnet vyvoláva silnú svalovú reakciu; negatívny podnet spôsobuje výrazné oslabenie testovaného sva-lu. Klinické kineziologické testovanie svalov ako diagnostická technika si v posledných dvadsiatich piatich rokoch získalo všeobecné uznanie. Pôvodný výskum doktora Georgea Goodhearta v tejto oblasti ďalej rozšíril doktor John Diamond, ktorý zistil, že táto pozitívna alebo negatívna reak-cia sa vyskytuje nielen pri fyzických, *ale aj* mentálnych podnetoch, a jeho knihy priblížili túto tému verejnosti.

Výskum opísaný v tejto knihe posunul Diamondovu techniku ešte o nie-koľko krokov ďalej vďaka objavu, že táto kineziologická reakcia odráža schopnosť ľudského organizmu rozlišovať nielen medzi pozitívnymi a negatívnymi podnetmi, ale aj medzi podnetmi anabolickými (podporujúcimi život) a ka-tabolickými (poškodzujúcimi život), a čo je najvzrušujúcejšie, medzi pravdou a klamom.

Samotný test je jednoduchý, rýchly a relatívne nepokazitelný. V reakcii na objektívne pravdivé tvrdenie nasleduje pozitívna svalová odozva testovaného, falošné tvrdenia vyvolajú negatívnu reakciu testovaného. Tento jav sa vyskytuje nezávisle od osobného názoru testovaného alebo jeho vedomostí o predme-te testovania, je platný bez ohľadu na kultúru či druh populácie a nemení sa v čase. Táto technika po prvý raz v histórii ľudstva poskytuje objektívny základ pre odlíšenie pravdy od klamu a je kedykoľvek ľahko overiteľná prostredníctvom náhodne vybraných nezaučených testovaných subjektov.

Navyše sme zistili, že tento testovateľný jav sa dá použiť na meranie ľudských úrovni vedomia a umožňuje vytvoriť subjektívnu logaritmickú stupnicu zlo-ženú z celých čísel, ktorá umožňuje roztriediť relatívnu moc úrovni ľudského vedomia vo všetkých oblastiach ľudských skúseností. Výsledkom rozsiahleho výskumu bola stupnica nameraných hodnôt vedomia, na ktorej logaritmus

celého čísla od 1 do 1 000 vyjadruje stupeň moci všetkých existujúcich úrovní ľudského vedomia.

Milióny meraní, ktoré potvrdili tento objav, zároveň ešte viac objasnili rozloženie úrovni moci v rámci ľudských záležitostí a pozoruhodný rozdiel medzi mocou a silou, ako aj ich jednotlivými vlastnosťami. To následne viedlo k novej interpretácii ľudského správania s cieľom identifikovať neviditeľné energetické pole, ktoré ho ovláda. Ukázalo sa, že nameraná stupnica je v súlade s pod úrovňami hierarchie tzv. *večnej filozofie*, a vzápätí sa ponúkla aj korelácia s emocionálnymi a intelektuálnymi javmi v sociológii, klinickej psychológii a tradičnej spiritualite.

Nameranú stupnicu tu skúmame vo svetle súčasných objavov pokročilej teoretickej fyziky a nelineárnej dynamiky *teórie chaosu*. Predpokladáme, že namerané úrovne predstavujú mocné atraktorové polia v rámci samotného vedomia, ktoré ovládajú ľudskú existenciu, čím určujú jej obsah, zmysel a hodnotu, a pôsobia ako organizačné energie pre všeobecne rozšírené vzorce ľudského správania.

Toto rozvrstvenie atraktorových polí podľa príslušných úrovní vedomia poskytuje novú paradigmu pre prehodnotenie ľudskej skúsenosti v priebehu vekov. Po praktickej stránke, vďaka prístupu k doposiaľ nedostupným dátam, môže byť naša metóda veľmi cenná pri skúmaní histórie a zároveň mať obrovský potenciálny prínos pre budúcnosť ľudstva. V snahe zdôrazniť hodnotu tejto metódy ako výskumného nástroja uvádzame príklady jej možného využitia v širokom rozsahu ľudských činností: teoreticky v umení, histórii, obchode, politike, medicíne, sociológii a prírodných vedách, pragmaticky v marketingu, reklame, vo výskume a vývoji, empiricky pri výskumoch v rámci psychológie, filozofie a náboženstva. Špecifické uplatnenie sa ponúka v takých rozdielnych odboroch, ako sú kriminalistika, výzvedná činnosť, liečba závislostí a oblasť sebazdokonaľovania.

Vysvetliť to, čo je „jednoduché“, môže byť niekedy takmer nemožné; napriek tomu, ak dokážeme do hĺbky pochopiť aspoň jednu jednoduchú vec, nesmierne sa tým rozšíri naša schopnosť pochopiť podstatu vesmíru a samotného života.

Táto kniha je z veľkej časti zasvätená tomu, aby jednoduché urobila úplne zrejým. Keďže je však téma, ktorú tu rozoberáme, naozaj mimoriadne jednoduchá, prezentovať ju svetu, ktorý miluje zložitosť, je pomerne náročné.

Napriek všeobecne rozšírenej nedôvere ku všetkému, čo je ľahké a jasné, existujú vo svete v podstate dva druhy ľudí: veriaci a neveriaci. Pre neveriacich neplatí nič, kým sa to nedokáže; pre veriacych pravdepodobne platí všetko vyslovené v dobrej vôli, kým sa nepreukáže opak. Pesimistický postoj cynického skepticizmu pramení zo strachu, zatiaľ čo optimistický spôsob prijímania informácií vychádza zo sebadôvery. Aj jeden, aj druhý prístup funguje a obidva majú svoje prednosti aj nedostatky. Ako autor teda stojím pred problémom predložiť moje dáta tak, aby uspokojili obidva prístupy.

Táto kniha si teda svojím štýlom zdanlivo odporuje, pretože je napísaná tak, aby uľahčila pochopenie ľavou, ako i pravou mozgovou hemisférou. V skutočnosti však ľudské bytosti spoznávajú veci tak, že rozoznávajú určité vzorce, pretože najľahší spôsob, ako pochopiť úplne nový koncept, je nájsť v ňom niečo známe. Tento spôsob porozumenia podporuje štýl písania, pre ktorý je charakteristické „uzatváranie“. Namiesto vyjadrovania myšlienok pomocou nepočetných prídavných mien a sporadických príkladov jednotlivé koncepty predstavujeme a ukončujeme prostredníctvom mnohonásobného opakovania. Myšlienka sa tak „uzatvorí“ a myseľ zanechá v stave pokoja.

Takýto prístup je opodstatnený, pretože myseľ čítajúca tretiu kapitolu nie je tá istá myseľ, čo čítala prvú. Keď už sme pri tom, myšlienka čítať knihy postupne od prvej kapitoly do konca je iba strnulý ľavomozgový koncept. Je to prízemný postup newtonovskej fyziky založenej na obmedzenom a obmedzujúcom pohľade na svet, pri ktorom sa všetky udalosti údajne dejú v sekvencii $A \rightarrow B \rightarrow C$. Táto forma krátkozrakosti vychádza zo zastaranej paradigmy reality. náš hlbší a oveľa komplexnejší pohľad sa odvoláva nielen na najnovšie poznatky z fyziky, matematiky a nelineárnej teórie, ale aj na intuíciu, ktorá sa dá experimentálne kýmkoľvek overiť.

Výzva pri predkladaní tohto materiálu vo všeobecnosti spočíva v paradoxe pokúsiť sa pochopiť nelineárne koncepcie usporiadané lineárne, vetu po vete. Vedné odbory, z ktorých tieto informácie pochádzajú, sú samy osebe dosť zložitá a ťažké: pokročilá teoretická fyzika a s ňou súvisiaca matematika, nelineárna dynamika, teória chaosu a jej matematický aparát, pokročilá behaviorálna kineziológia, neurobiológia, teória turbulencií a filozofické úvahy vychádzajúce z epistemológie a ontológie. Okrem toho bolo potrebné vyjadriť sa k povahe samotného ľudského vedomia, nezmapovanej oblasti, na okraji ktorej sa všetky vedy vždy zastavili. Dôkladne pochopiť takéto témy z čisto intelektuálneho hľadiska by bol enormný projekt vyžadujúci celoživotné štúdium. Namiesto pustenía sa do tejto obrovskej úlohy som sa pokúsil nájsť podstatu jednotlivých predmetov a pracovať len s ňou.

Každý, aj ten najpovrchnejší pokus vysvetliť fungovanie testovacej techniky tvoriacej základ tejto knihy, ktorá akoby zdanlivo obchádzala známe vesmírne zákony, nás nevyhnutne zavedie do intelektuálnej oblasti teoretickej fyziky, nelineárnej dynamiky a teórie chaosu. Pokúsil som sa preto v čo najväčšej miere predstaviť tieto témy laickou formou. Netreba sa preto obávať, že by na strávenie tohto materiálu boli potrebné nejaké vyspelé intelektuálne schopnosti – nie je to tak. Opakovane sa budeme vracieť k tým istým konceptom, až kým nám nebudú úplne jasné, a zakaždým, keď sa k téme na ďalšom príklade vrátíme, dôjde k jej lepšiemu pochopeniu. Tento spôsob učenia je podobný obhliadke terénu z lietadla – pri prvom prelete je všetko neznáme, pri druhom už zahliadneme nejaké známe body, pri treťom toho spoznáme opäť viac a pri štvrtom prelete je nám terén už známy – a to jednoducho preto, lebo sme ho opakovane videli. Vrodený mechanizmus rozoznávania vzorcov myslou sa postará o zvyšok.

Aby som zmiernil svoj vlastný strach, že čitateľ aj napriek mojej maximálnej snahe nemusí pochopiť základné posolstvo tejto knihy, vyslovím ho dopredu:

Ludská myseľ je ako počítačový terminál spojený s jednou obrovskou databázou. Tou databázou je samotné ľudské vedomie a naše vlastné vedomie je iba jeho individuálnym prejavom, ktorý má korene v spoločnom vedomí celého ľudstva. Táto databáza je doménou génia, ale keďže byť človekom znamená podieľať sa na databáze, každý má už len tým, že sa narodil, právo napojiť sa na génia. Neobmedzené informácie obsiahnuté v databáze môžu byť o pár sekúnd k dispozícii každému, hocikedy a hocikde. Ide o skutočne úžasný objav, ktorý má moc zmeniť individuálne aj kolektívne životy do takej miery, aká sa doposiaľ nedala očakávať.

Táto databáza presahuje čas, priestor a všetky obmedzenia individuálneho vedomia. To ju predurčuje stať sa jedinečným nástrojom pre budúci výskum a otvára doteraz netušené možnosti ďalšieho skúmania. Perspektívne poskytuje možnosť vytvorenia objektívnej základne pre ľudské hodnoty, správanie a systémy viery. Informácie získané touto metódou odkrývajú nový kontext pre pochopenie ľudského správania a novú paradigmu pre potvrdenie objektívnej

pravdy. Keďže túto techniku vie použiť hocikto, hocikedy a hocikde, potenciálne môže odštartovať novú éru ľudskej skúsenosti založenú na pozorovateľnej a overiteľnej pravde.

Aj keď sa potvrdilo, že sa táto technika dá ľahko naučiť prostredníctvom prednášok a videonahrávok, mojou úlohou bolo spracovať ju do knižnej formy. Dôkazy môžu byť zložité, ale predvedenie techniky je mimoriadne jednoduché – deti ju okamžite pochopia a s radosťou používajú, pretože v tom nevidia nič prekvapujúce. Odjakživa vedeli, že sú napojené na databázu. My dospelí sme na to len zabudli. Vrodená genialita detí sa nachádza hneď pod povrchom – to je dôvod, prečo práve dieťa videlo, že cisár nemá na sebe žiadne šaty. Taký už je génus.

Na dosah ruky máme prostriedok na spoľahlivé odlíšenie pravdy od klamu, fungujúceho od nefunkčného, blahodarného od škodlivého. Môžeme vrhnúť svetlo na skryté, doteraz prehliadané sily, ktoré určujú ľudské správanie. Máme k dispozícii prostriedky na nájdenie odpovedí na doposiaľ nevyriešené osobné a spoločenské problémy. Naše životy už viac nemusia ovládať klam.

Táto kniha v sebe nesie veľký prísľub, možno najväčší, aký ste kedy dostali: môže vám poskytnúť nástroj, pomocou ktorého zistíte, či vás niekto alebo niečo zavádza. (Už viac nemusíte čítať knihu alebo uveriť nejakému učeniu bez toho, aby ste ho otestovali – je to príliš nebezpečné a príliš drahé.) Úroveň pravdivosti aktuálneho vydania tejto knihy dosahuje podľa merania hodnotu 810 (pozri Dodatok A), čo je na túto dobu v našej kultúre neobyčajne vysoké číslo. Dúfam, že už tento samotný fakt je čiastočným splnením sľubu, ktorý som spomenul vyššie.

Ba čo viac, naše výskumné tímy použili testovaciu metódu opísanú v tejto knihe na zmeranie úrovne pravdivosti každej kapitoly, odseku a vety. (Testovanie napríklad odhalilo chybu v zozname známych osobností, ktoré zničila vlastná sláva. Keď sme kontrolovali každé slovo, pri mene John Lennon sme objavili chybu – nezničil sa sám, bol zavraždený. Po vymazaní jeho mena zo zoznamu sa úroveň pravdivosti vety a teda aj odseku a stránky zvýšila na úroveň ostatných v kapitole.)

Zistili sme tiež jeden zaujímavý fakt: keď sa testované osoby oboznámili s materiálom obsiahnutým v tejto knihe, ich číselná hodnota na stupnici sa zvýšila. Zdá sa, že už samotné vystavenie testovaných týmto informáciám „pozdvihlo“ úroveň ich vedomia. Keďže sú implikácie a praktické využitie tejto

práce také rozmanité a ktorýkoľvek aspekt tohto materiálu sa dá rozšíriť a zamerať tak, aby vyhovoval záujmom určitého publika, jej časti je možné využiť na klinické prezentácie pre rôzne skupiny osôb so špecifickými záujmami.

Ďalšie možnosti využitia a extrapolácie tejto výskumnej metódy sme však sotva naznačili. Hoci dáta prezentované v tejto knihe sú výsledkom dvadsiatich rokov výskumu a miliónov testovaní na tisíckach subjektov vykonávaných tímami vyšetrovateľov, kniha *Moc verus sila* je len začiatkom skúmania možnosti uplatnenia tejto metódy na zvýšenie našich poznatkov vo všetkých oblastiach umenia a vied. Možno najvýznamnejší je jej potenciál využitia ako pomôcky pre duchovný rast a dospievanie k najvyspelejším úrovniam vedomia, dokonca k samotnému osvieteniu.

Naša kniha môže takýto druh pochopenia sprístupniť každému. Skutočnosť, že tento objav vychádza zo šťastlivého prepojenia medzi fyziológiou ľudského vedomia, fungovaním ľudského nervového systému a fyzikou vesmíru, nie je prekvapujúca, ak si pripomenieme, že sme koniec koncov súčasťou vesmíru, v ktorom je všetko so všetkým spojené. Všetky tajomstvá vesmíru sú nám preto – aspoň teoreticky – dostupné, ak vieme, kde (a ako) ich hľadať.

Môže sa človek povzniesť sám vlastným pričinením? Prečo nie? Stačí, keď zvýši svoj vzostupný trend a bez námahy sa pozdvihne do vyššieho stavu. Takýto výkon ale nedokáže podať sila. Moc to však nielen dokáže – robí to neustále.

Človek si myslí, že žije vďaka silám, ktoré má pod kontrolou, ale v skutočnosti je ovládaný mocou z neznámych zdrojov, mocou, nad ktorou nemá *žiadnu* kontrolu. Keďže moc si nevyžaduje úsilie, zostáva nevidená a netušená. Silu vnímame zmyslami, moc sa však dá spoznať len cez vnútorné uvedomenie. Človeka udržuje v jeho súčasnom stave jeho zladenie sa s nesmierne mocnými energetickými atraktorovými vzorcami, ktoré sám nevedome uvádza do chodu. Moment za momentom sa vznáša v určitom stave vývoja, obmedzovaný energiami sily a naopak poháňaný energiami moci.

Jednotlivec je ako korok v mori vedomia – nevie, kde sa nachádza, odkiaľ prichádza, ani kam smeruje a prečo. Ľudské bytosti blúdžia vo svojich nekonečných myšlienkových labyrintoch, kladúc si stáročia za stáročiami rovnaké otázky, a ak sa nám nepodarí urobiť kvantový skok vo vedomí, budeme to robiť aj naďalej. Jedným zo znakov náhleho rozšírenia kontextu a pochopenia je vnútorný pocit úľavy, radosti a úžasu. Všetci, ktorí takéto niečo zažili, majú následne pocit, že vesmír im dal vzácny dar. Na zhromaždenie faktov treba vynaložiť úsilie, pravda sa však odhalí aj bez neho.

Túto knihu budeme považovať za úspešnú, ak na jej konci čitateľ zvolá: „Vždy som to vedel!“ To, čo je tu obsiahnuté, je len odrazom toho, čo sme vždy vedeli, ale nevedeli sme, že to vieme. Jediné, o čo sa tu pokúšame, je pospájať bodky, aby sa objavil skrytý obraz. Dúfame, že táto kniha pomôže odstrániť zdroje bolesti, utrpenia a neúspechu a podporí vývoj vedomia v každom z nás, aby sa pozdvihlo na úroveň radosti, ktorá by mala byť podstatou existencie každej ľudskej bytosti. Našou nádejou je, že prostredníctvom tejto knihy čitateľ pochopí a následne si pripraví podmienky pre svoje osobné odhalenie, ktoré je tým najvrcholnejším dobrodružstvom.

David R. Hawkins M. D., PhD.
Institute for Advanced Spiritual Research
Sedona, Arizona, 2002

Úrovne ľudského vedomia

Počas rokov práce na tejto štúdií nám milióny vykonaných testovaní umožnili zadefinovať škálu hodnôt, ktoré presne zodpovedajú dobre známemu súboru postojov a emócií vymedzených špecifickými atraktorovými energetickými polami, podobne ako keď elektromagnetické polia spôsobujú zhlukovanie železných pilín. Nasledujúcu klasifikáciu jednotlivých energetických polí sme zostavili tak, aby bola ľahko pochopiteľná a zároveň presná z klinického hľadiska.

Je veľmi dôležité mať na pamäti, že namerané hodnoty nemajú aritmetickú, ale *logaritmickú* postupnosť. Úroveň 300 teda nie je dvojnásobok rozsahu, ktorý predstavuje hodnota 150. Je to desať na tristo (10^{300}). Zvýšenie hodnoty, aj keď len o niekoľko bodov, teda predstavuje významný nárast moci. Miera nárastu moci pri pohybe po stupnici smerom nahor je preto obrovská.

Spôsoby, akými sa rôzne úrovne ľudského vedomia prejavujú, sú nesmierne dôležité a majú ďalekosiahle následky, hrubé i veľmi jemné. Všetky úrovne pod 200 sú deštruktívne pre život jednotlivca aj spoločnosti ako celku; všetky úrovne nad 200 sú konštruktívnym prejavom moci. Rozhodujúca úroveň 200 je hranicou, ktorá oddeľuje všeobecnú oblasť sily od všeobecnej oblasti moci.

Pri opisovaní emocionálnych stavov zodpovedajúcich energetickým poliam vedomia si treba uvedomiť, že sa u jednotlivca iba málokedy prejavujú v čistej podobe. Úrovne vedomia sú vždy zmiešané – človek môže v určitej oblasti života fungovať na jednej úrovni a v ďalšej oblasti na úplne odlišnej úrovni.

Celková úroveň vedomia jednotlivca je výsledkom súhrnného pôsobenia týchto rôznych úrovní.

Energetická úroveň 20: Hanba

Úroveň Hanby je nebezpečne blízko smrti. Tú si môže človek vybrať z dôvodu zahanbenia buď vedome v podobe samovraždy, alebo menej nápadne v podobe „pasívnej samovraždy“, keď neurobí opatrenia na zachovanie života. Bežne sa tu vyskytuje smrť v dôsledku nehody, ktorej sa dalo predísť. Všetci sme už niekedy zažili bolesť spôsobenú „stratou tváre“, znevážením nášho dobrého mena či pocitom, že sme „nikto“. Pri pociťovaní hanby zvesíme hlavu a odkradneme sa preč so želaním, aby sme sa stali neviditeľnými. Hanbu tradične sprevádza zavrhnutie (komunitou) a v primitívnych spoločnostiach, z ktorých všetci pochádzame, sa zavrhnutie rovná smrti.

Zážitky z raného detstva, ktoré vedú k hanbe – ako napríklad sexuálne zneužívanie –, poznačia osobnosť na celý život, pokiaľ sa vzniknuté problémy nevyriešia terapiou. Hanba, ako zistil Freud, vytvára neurózu. Pôsobí deštruktívne na emocionálne aj psychické zdravie a v dôsledku nízkeho sebavedomia sa človek stáva náchylnejším na vznik fyzického ochorenia. Osobnosť založená na hanbe je nesmelá, utiahnutá a introvertná.

Hanba sa využíva ako nástroj krutosti a jej obeť sa často samy stávajú krutými. Zahanbované deti sú kruté k zvieratám aj k sebe navzájom. Správanie ľudí, ktorých vedomie sa pohybuje v rozmedzí úrovní 20 až 30, je nebezpečné: majú sklon k predstavám, že ich iní obviňujú, a k paranoji. Môžu dokonca trpieť psychózou a dopustiť sa bizarných zločinov.

Niektoré osobnosti založené na hanbe to kompenzujú perfekcionizmom a rigidnosťou – stávajú sa ctižiadostivými a neznášanlivými. Jasným príkladom sú morálni extrémisti, ktorí zakladajú občianske hliadky. Svoju vlastnú podvedomú hanbu premietajú do druhých a následne sa cítia oprávnení ich napadnúť. Sérioví vrahovia často konajú na základe sexuálneho moralizmu s odôvodnením, že chcú potrestať „zlé“ ženy.

Keďže hanba ťahá celkovú úroveň osobnosti nadol, má za následok sklon k ďalším negatívnym emóciám, a preto často produkuje falošnú hrdosť, hnev a pocit viny.

Energetická úroveň 30: Vina

Pocit viny, ktorý sa v našej spoločnosti často využíva na manipuláciu a potrestanie, sa prejavuje rôznymi spôsobmi: ako výčitky svedomia, sebaobviňovanie,

masochizmus a celá škála symptómov sprevádzajúcich mentalitu obeť. Podvedomý pocit viny vedie k psychosomatickým ochoreniam, náchylnosti k nehodám a samovražednému správaniu. Mnoho ľudí zápasí s pocitom viny po celý svoj život, zatiaľ čo iní sa mu zúfalo snažia uniknúť jej úplným a nemorálnym popieraním.

Prevládajúci pocit viny vedie k prehnanému zaoberaniu sa „hriechom“, čo je neľútostný emocionálny postoj často využívaný náboženskými demagógmi na vydieranie a ovládanie. Je pravdepodobné, že títo obchodníci „s hriechom a spásou“ posadnutí trestaním buď konajú z vlastného pocitu viny, alebo ho premietajú do druhých.

V subkultúrach, ktoré sa prejavujú sebabičovaním, sa často objavujú aj iné formy krutosti, napríklad verejné rituálne obetovanie zvierat. Pocit viny totiž vyvoláva zlosť a jej prejavom je často zabíjanie.

Trest smrti je príkladom toho, ako populácia ovládaná pocitom viny nachádza pocit uspokojenia v zabíjaní. Napríklad naša nemilosrdná západná spoločnosť pranieruje svoje obeť v tlači a vymieriava tresty, pri ktorých sa nikdy nepreukázalo, že by mali byť odstrašujúci, alebo nápravný účinok.

Energetická úroveň 50: Apatia

Táto úroveň sa vyznačuje chudobou, zúfalstvom a beznádejou. Svet a budúcnosť vyzerajú chmúrne; životnou témou je trápenie. Apatia je stav bezmocnosti. Jej obetiam, trpiacim núdzou v každom ohlade, chýbajú nielen zdroje, ale aj energia, aby využili aspoň to, čo je k dispozícii. Ak týmto ľuďom nedodajú energiu zvonku tí, ktorí sa o nich starajú, výsledkom môže byť smrť spôsobená pasívnou samovraždou. Títo zúfanci bez vôle žiť nereagujú na podnety, len pazerajú prázdny pohľadom, až kým ich oči neprestanú sledovať okolie a nemajú dost energie ani na to, aby prehltili ponúknutú potravu.

Toto je úroveň ľudí bez domova a tých, ktorých spoločnosť odvrhla. Je to tiež osud mnohých starých ľudí a ľudí izolovaných chronickou či postupujúcou chorobou. Apatičtí ľudia závisia od druhých; ľudia na úrovni Apatie vzbudzujú ťaživý pocit a okolie ich môže vnímať ako príťaž.

Spoločnosť často nemá motiváciu ľuďom a populáciám na tejto úrovni skutočne pomôcť, pretože to vníma ako plytvanie zdrojmi. Je to úroveň slumov Kalkaty, kam sa odvažujú vstúpiť len svätci ako Matka Tereza a jej nasledovníci. Apatia je úroveň opustenia nádeje a len málokto má odvahu skutočne sa jej pozrieť do tváre.

Energetická úroveň 75: Zármutok

Toto je úroveň smútku, straty a skleslosti. V určitom období ju zažila väčšina z nás, ale tí, ktorí na tejto úrovni zotrávajú, prežívajú život v neustálom žiali a depresiách. Je to úroveň chronického trúchlenia, smútenia a ľútosti nad minulosťou. Je to tiež úroveň večných porazených a chronických hazardérov, ktorí považujú prehru za súčasť svojho životného štýlu, čo u nich často vedie k strate zamestnania, priateľov, rodiny a príležitostí, ako aj peňazí a zdravia.

Veľké straty v ranom štádiu života spôsobujú, že človek je neskôr náchylný pasívne akceptovať smútok, akoby žiaľ bol cenou za život. Na úrovni Zármutku vidí človek smútok všade: v malých deťoch aj v samotnom živote. Táto úroveň podfarbí človeku celkové videnie existencie. Súčasťou syndrómu Zármutku je pocit nenahraditeľnosti toho, čo bolo stratené, alebo čo to symbolizovalo. Existuje tu tendencia zovšeobecňovať jednotlivé udalosti – strata milovanej osoby sa stotožňuje so stratou lásky celkovo. Takéto emocionálne straty môžu na tejto úrovni viesť k vážnej depresii alebo smrti.

Aj keď je Zármutok cintorínom života, je v ňom stále viac energie ako v Apatii. Keď traumatizovaní, apatickí pacienti začnú plakať, vieme, že ich stav sa zlepšuje. Len čo totiž začnú plakať, začnú tiež znovu prijímať potravu.

Energetická úroveň 100: Strach

Na úrovni 100 je už k dispozícii oveľa viac životnej energie – strach z nebezpečenstva je zdravý. Strach poháňa väčšinu sveta a podnecuje nekonečnú aktivitu. Strach z nepriateľov, zo staroby či smrti, z odmietnutia a bezpočetné množstvo rôznych spoločenských obáv sú v živote väčšiny ľudí hlavným motívatorom.

Z hľadiska tejto úrovne vyzerá svet nebezpečne, je plný pascí a hrozieb. Strach je obľúbeným nástrojom ovládania despotických totalitných režimov a neistota je pracovným prostriedkom všetkých veľkých manipulátorov trhu. V záujme zvýšenia trhového podielu hrajú na strunu strachu aj médiá a reklama.

Množstvo strachu je rovnako neobmedzené ako ľudská predstavivosť. Keď človek zameria na strach pozornosť, nekonečné množstvo znepokojujúcich udalostí vo svete ho bude neustále priživovať. Strach sa potom stáva posadnutosťou a môže nadobudnúť akúkoľvek formu. Obava zo straty vzťahu vedie k žiarlivosti a chronicky vysokej úrovni stresu. Strachovanie sa môže prerásť do paranoje alebo si myseľ vytvorí neurotické obranné mechanizmy, a keďže strachovanie sa je nákazlivé, stáva sa prevládajúcim spoločenským trendom.

Strach obmedzuje rast osobnosti a vedie k ustrnutiu. Povzniesť sa nad strach si vyžaduje energiu a z tohto dôvodu utláčaní nie sú schopní dosiahnuť vyššiu úroveň bez pomoci. Bojazliví ľudia preto hľadajú silných vodcov, pôsobiacich dojomom, že zvíťazili nad vlastným strachom, ktorí by ich vyviedli z otroctva.

Energetická úroveň 125: Túžba

Na tejto úrovni je k dispozícii ešte väčšie množstvo energie. Túžba motivuje nespočetné oblasti ľudskej činnosti vrátane tej ekonomickej. Reklama pôsobí na naše túžby a programuje v nás potreby spojené s pudovým správaním. Túžba nás núti vynakladať veľké úsilie na dosiahnutie cieľa či získanie odmeny. Túžba po peniazoch, prestíži alebo moci riadi životy mnohých z tých, ktorí dokázali prekonať strach ako svoj hlavný motív života.

Túžba je tiež určitý stupeň závislosti, na ktorom sa z nej stane žiadostivosť dôležitejšia ako sám život. Obete túžby si vôbec nemusia uvedomovať, čo je základom ich pohnútok. Niektorí ľudia začnú byť závislí od pozornosti iných a svojimi neustálymi požiadavkami ich od seba odoženú. Túžba po priaznivom ohodnotení z hľadiska fyzickej príťažlivosti vytvorila celý kozmetický, módný a filmový priemysel.

Túžba súvisí s hromadením a chamtivosťou, nemôže však byť nikdy uspokojená, pretože ide o sústavne sa obnovujúce energetické pole, takže jednu uspokojenú túžbu okamžite nahradí neuspokojená túžba po niečom inom. Napríklad multimilionári sú zvyčajne trvale posadnutí získavaním väčšieho a väčšieho množstva peňazí.

Túžba je však už omnoho vyšší stav bytia ako Apatia alebo Zármatok, pretože aby človek niečo „získal“, musí mať najprv energiu, aby to „chcel“. Televízia mala rozhodujúci vplyv na mnoho utláčaných ľudí, pretože do nich naočkovala chcenia a oživila ich túžby do takej miery, že sa dostali z Apatie a začali hľadať lepší život. Chcenie nás môže podnietiť k výkonu. Túžba teda môže poslúžiť aj ako odrazový mostík k vyšším úrovniam vedomia.

Energetická úroveň 150: Hnev

Hoci hnev môže viesť k vražde a vojne, z hľadiska energetickej úrovne sa nachádza oveľa ďalej od smrti než úrovne pod ním. Hnev môže viesť buď ku *konštruktívnemu*, alebo *deštruktívnemu* správaniu. Keď sa ľudia vymania z Apatie a Zármutku, aby prekonalí Strach, ktorý ovládal ich život, začnú niečo chcieť. Túžba vedie k frustrácii a tá následne vedie k Hnevu. Hnev preto môže byť katalpultom, ktorý utláčaných nakoniec vystrelí na cestu k slobode. Hnev vyvolaný

sociálnou nespravodlivosťou, prenasledovaním a nerovnosťou stvoril mnoho významných hnutí, ktoré viedli k rozhodujúcim zmenám v štruktúre spoločnosti.

Hnev sa však najčastejšie prejavuje vo forme rozhorčenia a pomsty; je teda prchký a nebezpečný. Hnev ako životný štýl zosobňuje podráždení, výbušní ľudia, ktorí sú precitlivení na urážky a stávajú sa „zberateľmi nespravodlivosti“ – hádavými, výbojnými, pripravenými hneď sa súdiť.

Keďže hnev pramení z nespĺnenej túžby, je založený na energetickom poli ležiacom pod ním. Frustrácia vzniká zo zveličovania dôležitosti túžob. Nahnevaný človek sa môže rozzúriť podobne ako nespokojné dieťa. Hnev ľahko vedie k nenávisti, ktorá má rozkladný účinok na všetky oblasti života človeka.

Energetická úroveň 175: Pýcha

Pýcha, ktorá sa nachádza na hodnote 175, má už dosť energie na komandovanie celej námornej pechoty. Je to úroveň, o ktorú sa v súčasnosti usiluje väčšina z nášho druhu. Na rozdiel od nižších energetických polí sa ľudia pri dosiahnutí tejto úrovne cítia pozitívne. Sprievodné zvýšenie sebaúcty je totiž balzomom na všetku bolesť, ktorú zažili na nižších úrovniach vedomia. Pýcha vyzerá dobre a je si toho vedomá; v karnevale života sa hrdo vystavuje na obdiv. Pýcha je tak ďaleko od Hanby, Viny či Strachu, že ak sa niekto povznesie povedzme zo zúfalstva geta k sebaúcte príslušníka námornej pechoty, ide o obrovský skok. Pýcha v podobe hrdosti má všeobecne dobrú povest a spoločnosť ju podporuje, avšak ako vidíme z mapy úrovni vedomia, je stále dosť negatívna na to, aby zostala pod kritickou úrovňou 200. Preto pýcha (či hrdosť) pôsobí pocitovo dobre iba v protiklade k nižším úrovniam.

Problém, ako všetci dobre vieme, je však v tom, že „pýcha predchádza pád“. Pýcha je defenzívna a zraniteľná, pretože závisí od vonkajších podmienok, bez ktorých môže náhle klesnúť späť na nižšiu úroveň. Nafúknuté ego je ľahké napadnúť a zraniť. Pýcha je oslabujúca, pretože ju možno zvrhnúť z piedestálu späť k Hanbe, čo je hrozba, ktorá priživuje Strach zo straty toho, na čo sme pyšní (alebo hrdí).

Pýcha spôsobuje rozkol a vedie k vzniku frakcií. Za dôsledky sa draho platí. Ľudia pre pýchu bežne zomierali; armády sa dodnes pravidelne zabíjajú pre jeden z jej prejavov, ktorý poznáme pod názvom *nacionalizmus*. Náboženské vojny, politický terorizmus a náboženský fanatizmus, ktoré tvoria hrôzyplnú históriu Blízkeho východu a strednej Európy – to všetko je cena za pýchu, ktorú platí celá spoločnosť.

Odvrátenou stranou pýchy je arogancia a popieranie. Tieto vlastnosti zabraňujú rastu: na úrovni Pýchy je napríklad nemožné zbaviť sa závislosti, pretože človek popiera, že by mal nejaké emocionálne problémy alebo charakterové nedostatky. Celý problém popierania je záležitosťou pýchy. Pýcha je teda značnou prekážkou získania reálnej moci, ktorá by nahradila pýchu skutočnou veľkosťou a prestížou.

Energetická úroveň 200: Odvaha

Na úrovni 200 sa prvýkrát objavuje moc. Pri testovaní akýchkoľvek tém, ktoré ležia na energetických úrovniach pod hranicou 200, zistíme, ako si možno ľahko overiť, že všetky subjekty bez výnimky zoslabnú. Pri energetických úrovniach prospešných pre život, ktoré ležia nad hranicou 200, každý naopak zosilnie. Toto je kritická úroveň, ktorá odlišuje pozitívne vplyvy na život od negatívnych. Na úrovni Odvahy dochádza k získaniu pravej moci – ide teda o vnútorne posilňujúcu úroveň. Je to zóna skúmania, dosahovania, statočnosti a odhodlania. Na nižších úrovniach sa svet zdá beznádejný, smutný, desivý alebo frustrujúci; na úrovni Odvahy ho však vnímame ako vzrušujúci, podnetný a berieme ho ako výzvu.

Odvaha znamená ochotu skúšať nové veci a vyrovnáť sa so životnými zmenami a výzvami. Na tejto úrovni vnútorného posilnenia človek dokáže efektívne zvládať životné príležitosti. Na úrovni 200 už napríklad má energiu potrebnú na to, aby sa naučil nové pracovné zručnosti. Osobnostný rast a vzdelanie sa stávajú dosiahnuteľnými cieľmi. Je tu schopnosť priznať si obavy či charakterové nedostatky a napriek nim rásť; úzkosť tu už nespôsobuje ochromenie akýchkoľvek snáh, ako by sa stalo v nižších štádiách vývoja. Prekážky odrádzajúce ľudí s vedomím pod úrovňou 200 pôsobia na tých, ktorí sa vyvinuli do prvej úrovne ozajstnej moci stimulujúco.

Ľudia na tejto úrovni vracajú do sveta toľko energie, koľko si jej berú. Populácie aj jednotlivci na nižších úrovniach odčerpávajú zo spoločnosti energiu bez toho, aby jej to vynahradili. Keďže úspechy vedú k pozitívnej spätnej väzbe, uznanie a lepšie sebahodnotenie pôsobia samy osebe motivačne. Práve tu začína skutočná produktivita.

Kolektívna úroveň vedomia ľudstva zostávala dlhé storočia na úrovni 190 a prekvapujúco až v poslednom desaťročí 20. storočia poskočila na súčasnú úroveň 207.

obmedzení vo svojich názoroch, ale smerom k úrovni 310 nastáva veľké otvorenie. Ľudia na tejto úrovni sú nefalšovane priateľskí, s čím takmer automaticky prichádza spoločenský a ekonomický úspech. Ochočných netrúpi nezamestnanosť, pretože keď je to nutné, prijímú akúkoľvek prácu alebo si vytvoria vlastnú. Nemajú pocit, že by pomocné práce alebo začínanie na najnižšej priečke boli pod ich úroveň. Je pre nich prirodzené pomáhať druhým a prispievať k dobru spoločnosti. Sú tiež ochotní čeliť nevyriešeným vnútorným záležitostiam a nemajú väčšie problémy učiť sa nové veci.

Na tejto úrovni je sebavedomie prirodzene vysoké a ešte ho posilňuje pozitívna spätná väzba od spoločnosti vo forme uznania, ocenenia a odmeny. Ochotní ľudia majú porozumenie pre druhých a reagujú na ich potreby. Sú to budovatelia a prispievatelia spoločnosti. Vďaka svojej schopnosti nenechať sa zlomiť nepriazňou a poučiť sa zo skúseností sa sami spontánne zlepšujú. Keďže sa zbavili pýchy, sú ochotní uznať svoje nedostatky a učiť sa od druhých. Ľudia na tejto úrovni sú vynikajúci študenti, učiť ich je ľahké a pre spoločnosť predstavujú významný zdroj moci.

Energetická úroveň 350: Prijatie (akceptácia)

Na tejto úrovni vedomia dochádza k veľkej transformácii v súvislosti s uvedomením si, že človek je zdrojom *a zároveň* tvorcom toho, čo v živote prežíva. Prevzatie zodpovednosti za svoj život je pre tento stupeň vývoja, ktorý sa vyznačuje schopnosťou žiť v harmónii so životnými energiami, príznačné.

Všetci ľudia na úrovniach pod 200 sú zvyčajne bezmocní a považujú sa za obeť vydané na milosť a nemilosť životu. Vychádza to z presvedčenia, že zdroj šťastia človeka, ako aj príčina jeho problémov, sú „tam vonku“. S uvedomením si, že zdroj šťastia je v nás samých, sa na tejto úrovni dokončí obrovský skok – opätovné získanie vlastnej moci. V tomto rozvinutejšom štádiu už nič, čo je „tam vonku“, nemá schopnosť urobiť človeka šťastným či nešťastným a láska nie je niečo, čo človek dostane alebo mu to vezmú, pretože vzniká v jeho vnútri.

Netreba si však túto úroveň zamieňať s pasivitou, ktorá je symptómom apatie. Prijatie umožňuje zapojiť sa do života podľa jeho vlastných pravidiel, bez snahy prispôbiť ho nejakému zámeru. S akceptáciou a prekonaním odmietania prichádza emocionálny pokoj a rozšírené vnímanie. Človek teraz vidí veci bez skreslenia a prekrúcania. Životné udalosti a zážitky získajú širší kontext, čo človeku umožní „vidieť celý obraz“. Prijatie sa vo svojej podstate týka nájdania rovnováhy, správnej miery a vhodnosti.

Jednotlivca na úrovni Prijatia nezaujíma, kto má či nemá pravdu, ale ako určitý problém vyriešiť. Náročná práca v ňom nevyvoláva pocit nepohodlia alebo zdesenia. Dlhodobé ciele dostávajú prednosť pred krátkodobými. Dôraz je na sebadisciplínu a dokonalom zvládnutí práce.

Na úrovni Prijatia nás nepolarizuje konflikt ani opozícia. Chápeme, že iní majú rovnaké práva ako my, a uznávame rovnosť. Kým nižšie úrovne sa vyznačujú strnulou, na tejto úrovni sa ako forma riešenia problémov začína objavovať spoločenská pluralita. Neexistuje tu diskriminácia a neznášanlivosť, pretože si človek uvedomuje, že rovnosť a rozmanitosť sa navzájom nevyklučujú. Prijatie zahŕňa všetko a neodmieta nič.

Energetická úroveň 400: Rozum

Po prekonaní emotívnosti nižších úrovní sa do popredia dostáva inteligencia a racionálnosť. Rozum je schopný zvládať veľké množstvo zložitých dát, robí rýchle a správne rozhodnutia, chápať zložité súvislosti vzťahov, odstupňovanie či jemné rozdiely. Expertné narábanie so symbolmi vyjadrujúcimi abstraktné koncepty sa pre ňu stáva čoraz dôležitejším. Toto je úroveň vedy, medicíny a všeobecne zvýšenej schopnosti chápať a vytvárať nové myšlienky. Vedomosti a vzdelanie sú vyhľadávaným kapitálom. Hlavnými nástrojmi na dosiahnutie úspechu a zároveň znakmi úrovne 400 sú chápanie a informácie. Toto je úroveň nositeľov Nobelovej ceny, veľkých štátnikov a sudcov Najvyššieho súdu. Na základe testovania sa na tejto úrovni vedomia nachádzal Einstein, Freud a mnoho ďalších veľkých mysliteľov z histórie.

Nedostatkom tejto úrovne je neschopnosť jasne chápať rozdiel medzi symbolmi a tým, čo predstavujú, a tiež zamieňanie si objektívneho sveta so subjektívnym, čo obmedzuje pochopenie kauzality (teda toho, čo je príčina a čo následok – pozn. prekl.). Na tejto úrovni je ľahké nevidieť pre stromy les, zamilovať sa do koncepcií a teórií a v dôsledku toho nepochopiť, o čo skutočne ide. Cieľom sa môže stať „intelektualizovanie“ pre „intelektualizovanie“. Rozum má totiž len obmedzenú schopnosť rozpoznať podstatu či odhaliť kritický bod určitej zložitej problematiky.

Rozum sám osebe nemôže byť sprievodcom na ceste k pravde. Dokáže vyprodukovať obrovské množstvo informácií a dokumentácie, ale chýba mu schopnosť zosúladiť nezrovnalosti v dátach a záveroch. Všetky filozofické argumenty samy osebe znejú presvedčivo. Aj keď v technickom svete, kde dominujú metodológie a logika, je rozum veľmi efektívny, paradoxne je on sám hlavnou prekážkou pre dosiahnutie vyšších úrovní vedomia. Prenesenie sa cez túto úroveň je v našej spoločnosti relatívne vzácné.

Energetická úroveň 500: Láska

Láska v podobe, v akej ju zobrazujú masmédiá, nemá s podstatou tejto úrovne nič spoločné. To, čo sa všeobecne chápe pod pojmom *láska*, je intenzívny emocionálny stav, v ktorom sa spája fyzická príťažlivosť, vlastnícky pocit, potreba ovládať, závislosť, erotizmus a novosť. Zvyčajne je táto láska krehká a premenlivá, pribúda a ubúda so zmenou podmienok. Keď jej niečo spôsobí frustráciu, často vyjde na povrch skrytý hnev či závislosť, ktoré táto emócia maskovala. Je všeobecne známe, že sa láska môže zmeniť na nenávisť, ale v tom prípade ide skôr o návykovú sentimentalitu než Lásku. V takom vzťahu zrejme nikdy neexistovala skutočná Láska, pretože nenávisť pramení z Pýchy, nie z Lásky.

Úroveň 500 sa vyznačuje rozvinutím Lásky, ktorá je bezpodmienečná, nemenná a stála. Nie je premenlivá – jej zdroj nezávisí od vonkajších faktorov. Láska je stav bytia. Je to milosrdný, starostlivý a podporujúci vzťah k svetu. Láska nie je intelektuálna a nevychádza z mysle. Vyžaruje zo srdca. Má schopnosť ľudí pozdvihnúť a dosiahnuť veľké veci, pretože jej motív je rýdži.

Na tejto úrovni rozvoja začína prevládať schopnosť rozlíšiť podstatu veci. Pozornosť sa sústreďuje na jadro problému. Obídením rozumu sa zvyšuje schopnosť okamžite poňať problém v jeho celistvosti a uvidieť ho v širokých súvislostiach, najmä z hľadiska času a procesu. Rozum sa zaoberá detailmi. Láska sa zaoberá celkom. Táto vlastnosť, často pripisovaná intuícii, sa vyznačuje schopnosťou okamžitého pochopenia bez nutnosti postupného spracovania určitých symbolov. Tento zdanlivo abstraktný jav je v skutočnosti úplne konkrétny a sprevádza ho merateľné uvoľnenie endorfínov v mozgu.

Láska nezaujíma žiaden postoj, preto je globálna a stojí nad rozdeľovaním. Umožňuje teda „splynúť s iným v jedno“, pretože tomu už nič nebráni. Láska je všeobjímajúca a neustále rozširuje vnímanie vlastného ja (t. j. súčasťou mňa sa stáva všetko naokolo – pozn. prekl.). Láska sa sústreďuje na dobro života vo všetkých jeho prejavoch a umocňuje to, čo je pozitívne; negatívitu neodstraňuje napádaním, ale tým, že sa na ňu pozerá v inom kontexte.

Toto je úroveň pravého šťastia, ale aj napriek tomu, že téma lásky svet fascinuje a všetky životaschopné viery sa v meraniach nachádzajú na úrovni 500 a viac, je zaujímavé, že túto úroveň vedomia dosiahne iba 0,4 percenta svetovej populácie.

vo svojich odboroch a významne prispejú do spoločnosti. Títo ľudia sú svätci a niekedy sú nakoniec za svätých aj oficiálne vyhlásení, aj keď na tejto úrovni je formálne náboženstvo zvyčajne prekonané a nahrádza ho čistá duchovnosť, z ktorej vychádzajú všetky náboženstvá.

Vnímanie na úrovni 600 a vyššie sa niekedy opisuje ako prebiehajúce spomalene, akoby visiace v časopriestore, hoci nič nie je nehybné – naopak, všetko je živé a žiarivé. Aj keď ide o rovnaký svet ako ten, ktorý vnímajú ostatní, stal sa súvisle plynúcim, neustále sa vyvíjajúcim v nádherne zosúladenom evolučnom tanci, v ktorom má všetko svoj hlboký význam a zdroj. K tomuto úžasnému poznaniu dochádza mimo rozumu, takže v myslí, ktorá prestala vytvárať myšlienkové koncepty, sa rozhostí nekonečné ticho. Svedok a svedectvo nadobudnú rovnakú totožnosť; pozorovateľ splynie s okolím a zároveň sa stáva pozorovaným. Všetko je spojené so všetkým prostredníctvom Existencie, ktorej moc je nekonečná, nesmierne jemná, ale pritom pevná ako skala.

Veľké diela umenia, hudby či architektúry, ktoré pri meraní kalibrujú medzi hodnotami 600 a 700, nás dokážu dočasne preniesť do vyšších úrovní vedomia a sú všeobecne považované za inšpiratívne a večné.

Energetické úrovne 700 až 1 000: Osvietenie

Toto sú úrovne veľikánov histórie, od ktorých pochádzajú duchovné vzorce nasledované v priebehu vekov nespočítaným množstvom ľudí. Všetci sa spájajú s božstvom a často ich s ním aj stotožňujú. Je to úroveň mocnej inšpirácie – títo jedinci vytvárajú atraktorové energetické polia, ktoré od počiatku vekov ovplyvňujú celé ľudstvo. Na tejto úrovni už neexistuje prežívanie jednotlivého osobného Ja oddeleného od ostatných; dochádza tu k stotožneniu Ja s Vyším vedomím a Božstvom. Neprejavené* je prežívané ako Ja existujúce mimo obmedzení mysle. Toto prekonanie ega zároveň slúži ako príklad pre druhých, ktorých má naučiť, ako tento stav nakoniec dosiahnuť. Je to vrchol vývoja vedomia v rámci ľudskej existencie.

Veľké učenia pozdvihujú masy a zvyšujú úroveň uvedomenia celého ľudstva. Mať takúto víziu** sa považuje za božiu milosť a prináša so sebou dar nekonečného pokoja, ktorý je slovami neopísateľný!¹ Na tejto úrovni realizácie

* Pod slovom Nепрејавенé (angl. the Unmanifest) sa myslí to, čo sa v hinduizme označuje slovom brahman/brahma – najvyšší vesmírny princíp, z ktorého vychádza všetko, čo existuje. (pozn. prekl.)

** Myslia sa tým duchovné vízie, videnia pochádzajúce z božského zdroja, aké malo v histórii napríklad mnoho svätcov. (pozn. prekl.)

Zdroj moci

Konečným cieľom nášho skúmania je pochopiť praktickú, nie akademickú alebo filozofickú stránku sily a moci, hoci určité filozofické závery sa dajú bezprostredne vyvodiť, aj keď urobíme iba ich stručnú analýzu. Než postúpime ďalej, z praktického hľadiska potrebujeme zistiť, čo je vnútorným zdrojom moci a ako funguje. Kedy je najväčšia? A prečo sa sila vždy nakoniec poddá skutočnej moci?

V tomto ohľade môže dobre poslúžiť Ústava Spojených štátov amerických. Tento dokument pri testovaní dosahuje úroveň okolo 700. Ak si ho prejdeme vetu po vete, objavíme zdroj jeho moci: je ním myšlienka, že všetci ľudia sú si rovní, pretože všetci sme božie stvorenia a ľudské práva sú každému ľudskému tvorovi vrodené – nemožno mu ich teda odobrať. Zaujímavé je, že tieto isté myšlienky boli zdrojom moci Mahátmu Gándhího.

Moc verzus sila

Z nášho skúmania vyplýva, že moc vychádza zo zmyslu. Súvisí s motívom a s princípom. Moc je vždy spojená s tým, čo podporuje dôležitosť samotného života. Pôsobí na tú časť ľudskej povahy, ktorú považujeme za ušľachtilú – na rozdiel od sily, ktorá pôsobí na to, čo považujeme za hrubé. Moc sa prihovára k tomu, čo nás povznáša, čo nám dáva dôstojnosť a čo nás zušľachtľuje. Silu je vždy potrebné niečím ospravedlniť, zatiaľ čo moc si nevyžaduje žiadne ospravedlnenie. Sila sa spája s nejakou časťou celku, moc sa spája s celkom ako takým.

Ak sa zamyslíme nad povahou sily, začne nám byť jasné, prečo sa vždy poddá moci. Je to v súlade so základnými zákonmi fyziky. Keďže sila automaticky

vytvára protisilu, jej účinok je už svojou podstatou obmedzený. Dá sa povedať, že sila je pohyb, ktorý ide (alebo sa o to snaží) z jedného bodu do druhého proti opozícii. Naopak moc zostáva v pokoji. Je ako nehybné, statické pole. Napríklad taká gravitácia nejde proti ničomu. Jej moc hýbe každým predmetom v gravitačnom poli, ale samotné pole sa nehýbe.

Sila vždy pôsobí proti niečomu, zatiaľ čo moc nepôsobí proti ničomu. Sila je inherentne neúplná, preto ju treba neustále živiť energiou. Moc je sama osebe úplná a nepotrebuje nič zvonku. Nemá žiadne požiadavky. Nemá žiadne potreby. Keďže sila je nenásytná, neustále musí konzumovať. Oproti tomu moc sama dáva energiu, poskytuje, naplňa a podporuje. Moc dáva život a energiu – sila ich berie. Všimnime si, že moc sa spája so súcitom a človek má vďaka nej zo seba dobrý pocit. Sila sa spája s posudzovaním a zvyčajne vďaka nej zo seba dobrý pocit nemáme.

Sila vždy vytvára protisilu, jej účinok polarizuje, nie spája. Polarizácia so sebou nesie možnosť konfliktu. Jej cena je preto vždy vysoká. Keďže sila vyvoláva polarizáciu, nevyhnutne vytvára dichotómiu typu výhra alebo prehra. A pretože vždy niekto prehrá, nevyhnutne vzniknú nepriatelia. Sila tak neustále čelí nepriateľom, a preto si vyžaduje neustálu obranu. Neustále sa brániť je nákladné, či už ide o trh, politiku, alebo medzinárodné záležitosti.

Pri hľadaní zdroja moci sme už uviedli, že tento zdroj súvisí so zmyslom a zmysel súvisí s dôležitosťou samotného života. Sila je konkrétna, doslovná a preukázateľná. Vyžaduje si dôkazy a podporu. Naopak zdroje moci sú nepreukázateľné a nie sú podmienené dôkazmi. O tom, čo je zrejmé, sa nedá polemizovať. To, že zdravie je dôležitejšie ako choroba, že život je dôležitejší ako smrť, že česťnosť je dôležitejšia ako nečesťnosť, že viera a dôvera majú prednosť pred pochybovaním a cynizmom, že konštruktívne má prednosť pred deštruktívnym – to všetko sú zrejme tvrdenia, ktoré netreba dokazovať. Nakoniec jediná vec, ktorú môžeme povedať o zdroji moci, je to, že jednoducho „je“, že proste existuje.

Každá civilizácia sa vyznačuje určitými princípmi, ktoré sú jej vlastné. Ak sú jej princípy ušľachtilé, civilizácia uspeje. Ak sú sebecké, civilizácia upadne. Pojem „princípy“ znie abstraktne, ale dôsledky týchto princíпов sú veľmi konkrétne. Ak tieto princípy preskúmame, zistíme, že prebývajú v neviditeľnej ríši samotného vedomia. Aj keď vo svete vieme nájsť príklady česťnosti, samotná česťnosť ako organizačný princíp, ktorý je pre civilizáciu kľúčový, nikde vo vonkajšom svete nezávisle neexistuje. Skutočná moc teda vychádza zo samotného vedomia a to, čo vidíme, je viditeľným prejavom neviditeľného.

Moc v politike

Pre lepšie pochopenie rozhodujúceho rozdielu medzi silou a mocou a dôsledkov, ktoré to má pre náš život, sa oplatí preskúmať ľudské správanie zo širšieho hľadiska. Vzájomné interakcie jednotlivcov aj vlád poskytujú mnoho názorných príkladov.

Keď sa pozrieme na históriu z našej jedinečnej perspektívy, prirodzene nám ako významný príklad napadne americká revolúcia, ktorá prvýkrát oficiálne prehlásila slobodu za neodňateľné právo, čím vytvorila precedens pre nasledujúce stáročia. Princípy, ktoré majú pri testovaní takú vysokú hodnotu ako 700, ovplyvňujú ľudstvo veľmi dlhú dobu. Pero je naozaj mocnejšie než meč – pretože moc pramení v myšli, zatiaľ čo sila má korene v materiálnom svete.

Podobná rozhodujúca udalosť svetovej histórie, ktorú sme už spomenuli a urobíme to znovu, sa stala v minulom storočí vďaka jedinému mužovi, Mahátmovi Gándhímu, päťdesiatkilovému „farebnému“, ktorý sám bez pomoci premohol britské impérium – v tom čase najsilnejšiu mocnosť sveta vládnuce dvom tretinám zemegule.¹

Gándhí nielenže dostal britské impérium na kolena, ale aj úspešne ukončil stáročia trvajúcu drámu kolonializmu a urobil to jednoducho tým, že sa postavil za konkrétny princíp: vrodené právo človeka na dôstojnosť a slobodu, suverenitu a sebaurčenie.² Základ tohto princípu tvoril podľa Gándhího názoru fakt, že tieto práva patria človeku vďaka božskému pôvodu jeho stvorenia. Gándhí veril, že ľudské práva nemôže pridelovať pozemská moc, pretože sú človeku dané v dôsledku jeho stvorenia.³

Násilie je sila a Gándhí sa zosúladiť s mocou, nie so silou, preto pri presadzovaní svojich cieľov zakázal akékoľvek použitie násilia.⁴ Keďže vyznával univerzálne princípy (ktoré majú hodnotu 700), dokázal zjednotiť vôľu ľudí. Zjednotená vôľa ľudí, ktorá je v súlade s univerzálnymi princípmi, je doslova neporaziteľná. Kolonializmus (s hodnotou 175) sa zakladá na sebeckom záujme vládnucej krajiny. Gándhí celému svetu ukázal, akú moc má nezištnosť oproti sile sebeckých záujmov.⁵ (Rovnaký princíp pomerne dramaticky demonštroval v Juhoafrickej republike Nelson Mandela.)⁶

Moc s ľahkosťou uskutoční to, čo fyzická sila nedokáže ani s najväčším úsilím. A tak sme počas nášho života zažili takmer nenásilné zvrútenie komunizmu ako spoločenského poriadku po polstoročí najhrozivejších – a v konečnom dôsledku neúčinných – vojenských pretekov v histórii. Politická naivita ruského národa, oddávna zvyknutého na tyranskú vládu cárov, mu nedovolila pochopiť, že v mene „komunizmu“ bola v krajine v skutočnosti nastolená totalitná diktatúra. Podobne oklamal nemecký národ Hitler, ktorý sa dostal k moci v mene národného socializmu a vzápätí nastolil doslovnú tyranu. Príznačnou charakteristikou sily v politike je, že nevie tolerovať nesúhlas. Obaja vládcovia sa spoliehali na výrazné využívanie sily prostredníctvom tajnej polície; Josif Stalin, ktorý poslal na smrť milióny ľudí, sa spoliehal na svoju KGB a Hitler na jednotky SS.

Adolf Hitler dal dokopy najväčšiu vojenskú mašinériu, akú kedy svet videl. Na úrovni samotnej sily bola jeho armáda neporaziteľná. Napriek tomu nedokázal dobiť ostrov za kanálom La Manche, a to vďaka moci, ktorú prejavil Winston Churchill, keď zjednotil vôľu ľudí prostredníctvom princípov slobody a nesebeckej obetavosti. Churchill zastupoval moc, zatiaľ čo Hitler silu.⁷ Pri vzájomnom strete moci a sily nakoniec vždy zvíťazí moc. Z dlhodobého hľadiska platí, že moc, hlboko zakorenená vo vôli ľudí, je voči sile imúnna.

Sila pôsobí zvodne, pretože vyžaruje isté kúzlo, či už má podobu falošného vlastníctva, prestíže, alebo nadvlády. Na druhej strane pravá moc často pôsobí všedne. Čo bolo zvodnejšie než Luftwaffe či gestapo počas druhej svetovej vojny v nacistickom Nemecku? Tieto elitné jednotky zosobňovali romantiku, privilégium a štýl, a zároveň disponovali obrovskou silou, vrátane najvyšších zbraní a vysokej vojenskej morálky, ktoré len umocňovali ich príťažlivosť. Také už je kúzlo zastrešujúceho.

Slabých priťahuje kúzlo sily a sú ochotní za ňu aj zomrieť. Ako inak by mohlo existovať niečo také hrozné ako vojna? Sila často dočasne získa prevahu a slabých priťahuje tí, ktorí pôsobia, akoby slabosť prekonali. Len tak je možné, aby vznikla diktatúra.

Jednou z charakteristických črt síly je arogancia, kým pre moc je príznačná pokora. Sila je pompézná, na všetko má odpoveď. Naopak moc je skromná. Stalin, ktorý sa vystatoval vojenskou prevahou, sa zapísal do histórie ako jeden z najväčších zločincov.⁸ Skromného Michaila Gorbačova, ktorý nosil obyčajný oblek a nemal problém priznať si chyby, ocenili Nobelovou cenou.

Mnohé politické systémy a sociálne hnutia na začiatku vychádzajú zo skutočnej moci, ale po čase si ich prisvoja rôzni prospěchári a čoraz viac sa spoliehajú na fyzickú silu až do svojho potupného konca. Opakovane to potvrdzuje história našej civilizácie. Ľahko sa zabúda na to, že čaro komunizmu na začiatku spočívalo v idealistickom humanizme, podobne ako v prípade vzniku odborových hnutí v Spojených štátoch amerických, až kým sa nestali útočiskom druhoradých politikov.⁹

Aby sme naplno pochopili dichotómiu, o ktorej tu hovoríme, musíme sa zamyslieť nad rozdielom medzi politikmi a štátnikmi. Politici fungujú na báze osobného prospechu a po tom, čo vďaka svojej presvedčovacej schopnosti získajú postavenie, vládnú silou. Pri testovaní často nedosahujú ani hodnotu 200. Štátnici naproti tomu predstavujú skutočnú moc: vládnu tak, že druhých inšpirujú, učia príkladom a zastávajú známe princípy. Štátnici prebúdajú ušľachtilosť, ktorá je vo všetkých ľuďoch, a zjednocujú ich prostredníctvom toho, čo možno najlepšie nazvať „srdcom“. Intelekt možno ľahko oklamať, ale srdce rozpozná pravdu. Kým intelekt má obmedzenia, srdce ich nemá. Intelekt zaujíma to, čo je dočasné, srdce sa zaujíma o trvalé.

Sila sa pre získanie podpory často spolieha na rétoriku, propagandu a klamné argumenty, ktorými zastiera pravé motívy v pozadí. Jednou z charakteristík pravdy však je, že nepotrebuje žiadnu obranu, pretože je zrejmalá. To, že „všetci ľudia sú si rovní“, nevyžaduje žiadne dokazovanie či rétorické presvedčanie. To, že je zlé zabíjať ľudí plynom v koncentračných táboroch, je samozrejmé, nevyžaduje si to žiadnu argumentáciu. Princípy, na ktorých sa zakladá pravá moc, si nevyžadujú obhajobu, ako si to takmer vždy vyžaduje sila – donekonečna počúvame spory o tom, či bola určitá sila „opodstatnená“ alebo nie.

Je jasné, že moc sa spája s tým, čo podporuje život, a sila s tým, čo život zneužíva v záujme zisku jednotlivca alebo organizácie. Sila rozdeľuje a delenie oslabuje, zatiaľ čo moc zjednocuje. Fyzická sila polarizuje. Extrémny nacionalizmus, ktorý tak zjavne priťahuje národy so sklonom k militarizmu, rovnako zjavne odpuďuje zvyšok sveta.

Moc priťahuje, zatiaľ čo sila odpuďuje. Keďže moc zjednocuje, nemá žiadnych pravých nepriateľov, aj keď proti jej prejavom môžu stáť oportunisti,

III

ZMYSEL

ČASŤ TRETIA

Databáza vedomia

S termínom „kolektívne nevedomie“, ktorý označuje bezmedzný podvedomý fond všetkých skúseností zdieľaných ľudskou rasou, prišiel Carl Jung po tom, ako si povšimol všadeprítomnosť archetypálnych vzorov a symbolov.¹ Kolektívne nevedomie si môžeme predstaviť ako rozsiahlu skrytú databázu ľudského vedomia, ktorá sa vyznačuje mocnými univerzálnymi organizačnými vzorcami. Takáto databáza obsahujúca všetky informácie, aké kedy boli ľudskému vedomiu dostupné, v sebe zahŕňa úžasné možnosti. Je ďaleko viac než len obrovskou zásobárňou informácií čakajúcich na vyzdvihnutie. Veľkou prednosťou tejto databázy je jej schopnosť „vedieť“ doslova všetko v okamihu, keď sa na to niekto „opýta“, pretože sa dokáže napojiť na všetko, čo sa kedy udialo v akomkoľvek čase.

Táto databáza je prameňom všetkých informácií získaných subracionálne alebo supraracionálne – intuíciou alebo predtuchou, veštením alebo snom či jednoducho „uhádnutím“. Na nej sa zakladá genialita, je studnicou inšpirácie a zdrojom „záhadných“ psychických schopností vrátane predvídania. Je jasné, že práve túto zásobáreň využíva kineziologické testovanie. Myslitelia, ktorým robí problémy pojem „paranormálne“ alebo neracionálne poznanie, sa obvykle späťia, keď narazia na logické – či skôr nelogické – nezrovnalosti s newtonovským konceptom simultánnosti, príčinnosti alebo času a priestoru. Vesmír však v sebe obsahuje viac než iba toto.

Tí istí myslitelia pozorujú večernú oblohu a pociťujú radosť, keď rozpoznajú svoje obľúbené súhvezdia... v skutočnosti však žiadne súhvezdia neexistujú. Známe obrázky „súhvezdí“ vytvárajú svetelné body, pôvodcami ktorých sú

navzájom nesúvisiace zdroje, vzdialené od seba niekoľko miliónov svetelných rokov – niektoré v odlišných galaxiách, iné sú dokonca samy galaxiami a mnohé už pred tisícročiami vyhoreli a prestali „existovať“. Medzi týmito svetelnými bodmi nie je žiadny priestorový ani časový vzťah. Tvar voza, medveďa či človeka tvoriaci obrazec „súhvezdia“ prenáša na oblohu len oko pozorovateľa. Napriek tomu je zverokruh „skutočný“, pretože sme ho *vymysleli*, astrológia aj napriek tomu „existuje“ a pre mnoho ľudí je celkom užitočným nástrojom na objasnenie seba a svojich vzťahov. A prečo by to tak nemalo byť? Veď databáza vedomia je nekonečný zdroj.

Databáza sa správa skôr ako elektrostatický kondenzátor s určitým potenciálom elektrického poľa, nie ako batéria obsahujúca elektrický náboj. Otázku nemožno položiť, pokiaľ na ňu neexistuje potenciálna odpoveď. Dôvodom je, že otázka aj odpoveď sú vytvorené na základe rovnakej paradigmy, a sú preto vo vzájomnej zhode – nemôže existovať žiadne „hore“ bez už existujúceho „dole“. Kauzalita (príčina a následok) nastáva simultánne, nie postupne a Carl Jung používal na vysvetlenie tohto javu v rámci ľudskej skúsenosti pojem *synchronicita*.² Ako vieme z nášho štúdia pokročilej fyziky, udalosť, ktorá nastane v našom vesmíre „tu“, nie je „príčinou“ udalosti, ktorá nastane „tam“ – obe sa objavujú súčasne.

Áké je teda spojenie medzi týmito udalosťami, ak to nie je newtonovská lineárna postupnosť príčiny a následku? Je zrejme, že medzi danými udalosťami je vzťah alebo sú vzájomne nejakým neviditeľným spôsobom spojené, nie však gravitáciou alebo magnetizmom, či kozmickým poľom takej veľkosti, že zahŕňa obe udalosti. „Spojenie“ medzi akýmkoľvek dvoma udalosťami nastáva vo vedomí pozorovateľa – „vidí“ spojenie a opíše „dvojicu“ udalostí, čím medzi nimi hypoteticky vytvorí vzťah. Tento vzťah je iba koncepciou v mysli pozorovateľa; vo vesmíre nemusí nutne existovať žiadna tomu zodpovedajúca vonkajšia udalosť. Pokiaľ neexistuje určitý podkladový atraktorový vzorec, nie je možné nič zažiť. Z toho vyplýva, že celý existujúci vesmír je svojím vlastným simultánnym prejavom a zážitkom samého seba.

Vševeducnosť je všemocná a všadeprítomná. Medzi neznámym a známym nie je žiadna vzdialenosť – známe vznikne z neznámeho na požiadanie. Napríklad mrakodrap Empire State Building sa zrodil v mysli architektov – ľudské vedomie je sprostredkovateľom schopným premeniť neviditeľný koncept na prejavenu skutočnosť, ktorá tak zostane „zmrazená“ v čase. To, čo „sa stalo“ na

Piatej Avenue v New Yorku v roku 1931, môžu všetci vidieť a to, čo sa „udialo“ vo vedomí tvorcov, je tiež zaznamenané v databáze a dodnes to môžu všetci vidieť – oboje je skutočnosťou, len je to v iných sensorických sférach. Premietnutím konceptu do betónu a ocele architekti jednoducho umožnili, aby sme my ostatní zažili ich víziu.

Nás „normálnych“ ľudí takmer úplne pohlcuje naša úloha prenášačov konceptov z neviditeľnej úrovne ABC do sensoricky vnímateľnej $A \rightarrow B \rightarrow C$. Mimoriadni jednotlivci žijú predovšetkým vo svete ABC (tých, ktorí existujú v ešte vyššej, úplne beztvarej doméne čistého vedomia, nazývame mystikmi). Takýmto jednotlivcom je jasný pôvod všetkého a proces zviditeľňovania a zhmotňovania vecí ich nezaujíma. V bežnom živote sú to tvoriví ľudia, ktorí zakladajú firmy a potom odovzdávajú ich riadenie druhým. Vyspelejší mystici usúdia, že iba *ich* úroveň vedomia ABC je „skutočná“ a pozorovateľný svet je len sen, ilúzia. Treba však upozorniť na to, že tiež ide iba o ďalší obmedzený pohľad. Neexistuje žiadne skutočné či neskutočné, iba to, čo *je*. To, čo je, je také z hocikákeho pohľadu alebo aj zo žiadneho.

Existencia bez formy je nepredstaviteľná, ale zároveň je to najvyššia realita, ktorá zahŕňa jin aj jang, neprejavené aj prejavené, stvárnené aj beztvaré, videné aj nevidené, dočasné aj nadčasové. A tak reálny svet je súčasne *Reálnym* svetom, lebo to, čo zahŕňa Všetky možnosti, musí v sebe zároveň zahŕňať všetko, čo je. Proces tvorenia je preto buď neustály, alebo vôbec nemôže existovať. Hľadať „začiatok“ stvorenia znamená vychádzať z falošného poňatia času – „začiatok“ niečoho, čo je mimo času, nemôže byť umiestnené v čase. „Veľký tresk“ sa môže vyskytovať len v mysli pozorovateľa.

Vesmír je veľmi kooperatívny – keďže sa príliš nelíši od samotného vedomia, nemá problém vytvoriť čokoľvek si želáme „tam vonku“ nájsť. Problém je s konceptom samotnej *príčiny*, ktorý predpokladá, že plynutie času a sled či reťazenie udalostí budú dávať zmysel. Ak vystúpime z času, nebudú existovať žiadne príčiny. Mohli by sme povedať, že prejavovaný svet vychádza z neprejavového, ale tým by sme opäť naznačovali postupný, kauzálny sled v čase, t. j. neprejavované \rightarrow prejavované. Len čo sa nachádzame mimo plynutia času a z toho vychádzajúcich obmedzení chápania vecí z hľadiska postupnosti, neexistuje žiadne dozadu alebo dopredu. Potom je rovnako správne, ak recipročne povieme, že prejavovaný svet vytvára neprejavový. Na určitej úrovni chápania je toto tvrdenie preukázateľne pravdivé. Ak si napríklad predstavíme elektróny na jednej strane priestoru a protóny v rovnakom počte zoradené na druhej strane, ako vieme, ktorá strana spôsobila zoradenie tej druhej? Podobne platí, že aj keď je liečenie

Vývoj vedomia

Tisíce výpočtov a nespočetné množstvo výsledkov získaných z kineziologických testovaní jedincov aj z historickej analýzy naznačujú, že pokrok vo zvýšení úrovne vedomia počas života je medzi globálnou populáciou v priemere len niečo vyše päť bodov. Vyzerá to tak, že aj keď človek zažije počas svojho života milióny zážitkov, naučí sa zvyčajne iba niekoľko vecí. Získavanie múdrosti je pomalé a namáhavé a len málokto je ochotný vzdať sa vžitých názorov (hoci sú nesprávne). Odpor voči zmene a osobnému rastu je značný. Zdá sa, že väčšina ľudí by radšej zomrela, než zmenila systém presvedčení, ktorý ich udržuje v nízkych úrovniach vedomia. Ak je to naozaj tak, aká je potom prognóza pre stav ľudstva? Je päťbodový pokrok za generáciu všetko, čo možno očakávať? Táto znepokojivá otázka si zaslúži, aby sme jej venovali pozornosť.

V prvom rade, z rozmiestnenia úrovni vedomia vo svetovej populácii možno vypožorovať, že veľké masy nášho živočíšneho druhu sa nachádzajú na dolnom konci vývojovej stupnice, pričom ešte stále sa spoliehajú na silu, ktorá má kompenzovať to, že sú v skutočnosti bezmocné. Niektoré vyspelejšie kultúry však vykazujú väčšiu variabilitu. Napríklad Japonsko využilo poučenia z druhej svetovej vojny a kolektívne urobilo veľký skok vo vývoji. Na druhej strane úroveň vedomia Spojených štátov amerických v dôsledku vojny vo Vietname klesla a stále nie je jasné, či sa v niečom poučili.

Bohužiaľ, náš zábavný priemysel má tendenciu kupčiť s emocionálnou senzácietnosťou, a preto víta násilie. Násilie je v televízii súčasťou každovečerného rodinného programu a naše deti vyrastajú na jeho pravidelnom prísune. Ľudia sa naučili užívať si krvavosti a čím sú bizarnejšie, tým lepšie. Z krutosti

a chaosu sa stáva status quo. V roku 1993 neuspela v meste Phoenix v Arizone iniciatíva požadujúca, aby deti museli mať na nosenie zbraní súhlas rodičov. Čoskoro nato sa v novinách objavila správa o zastrelení dva a polročného dieťaťa iným, iba trojročným dieťaťom. Zdá sa, že spoločnosť zoficiálnuje určité samovoľne sa šíriace úrovne vedomia, ktoré sa potom zakorenia a stanú sa pevnou súčasťou rôznych spoločenských vrstiev.

Aj napriek tomu však stále existuje možnosť slobodnej voľby a teda aj značný potenciál pre individuálne rozhodnutia a rôznorodé skúsenosti, ktoré vytvárajú alternatívne možnosti. Z nášho štúdia pokročilej teoretickej fyziky, nelineárnej dynamiky a povahy nelineárnych rovníc je zrejmé, aspoň teoreticky, že voľba je nielen možná, ale aj nevyhnutná. Nepravidelnosť vzniká z pravidelnosti; všetky atraktorové vzorce sú vzájomne prepojené, aj keby len takpovediac jediným „vláknom“. Ako však presne vznikajú transformačné voľby? Čo k nim vedie? Kto ich vytvára a prečo? Toto je oblasť, v ktorej bolo zatiaľ definovaných iba málo princípov.

Rast a vývoj prebiehajú nepravidelne a nelineárne. O podstate rastu alebo aj hocjakého iného „procesu“ v prírode prakticky nič nevieme. Nikto nikdy neštudoval povahu *samotného života*, len jeho podoby a dôsledky. Na pochopenie toho zatiaľ matematika jednoducho nie je dostatočne vyspelá. Lineárne diferenciálne rovnice nás doviedli k približným hodnotám, ale nie k podstate. Keď pozorujeme jednoduché pučanie kvetu alebo listu, stávame sa svedkami magických dejov, ktoré v skutočnosti zatiaľ vôbec nechápeme.

Ako sa dá všeobecne pozorovať, rast – či už individuálny, alebo kolektívny – môže prebiehať buď pomaly, alebo náhle. Nelimitujú ho obmedzenia, ale tendencie. Každý má neustále k dispozícii nespočetné možnosti, ale ľudia si ich vyberajú relatívne zriedkavo, pretože potrebujú kontext, ktorý by takéto možnosti robil atraktívnymi. Škála možností voľby človeka je obvykle obmedzená len jeho víziou.

Kontext, hodnota a zmysel sú iba rozličné názvy pre jemnú sieť energetických vzorcov v rámci celkového organizačného atraktorového energetického poľa, ktoré je samo len súčasťou ešte väčšieho poľa – a tak ďalej v nekonečnom kontinuu vesmíru zahŕňajúcom nakoniec celé pole vedomia. Kým takýto komplex energetických vzorcov sa už samotnou svojou veľkosťou môže vymykať bežnému ľudskému chápaniu, jeho totalitu chápu jedinci, ktorých úroveň vedomia sa hýbe v rozsahu 600 až 700, čo nám dáva určitú predstavu o obrovskej schopnosti porozumenia vlastnej ľudom s vyspelým vedomím.

Najdôležitejším prvkom pomáhajúcim pri vývoji vedomia je zaujať postoj ochoty, ktorý otvára myseľ pomocou nových spôsobov posudzovania možnej

platnosti nových hypotéz. Hoci motívy na zmenu sú rovnako pestré ako nespočetné prejavy ľudskej existencie, najčastejšie vznikajú spontánne, keď myseľ stojí pred výzvou v podobe hlavolamu alebo paradoxu. Niektoré učenia (ako napríklad Zen) dokonca zámerne vytvárajú slepé uličky, aby podporili skok vo vývoji vedomia.

Na našej stupnici vedomia sú dva kritické body, ktoré umožňujú urobiť významný pokrok. Prvý je na úrovni 200, ktorá je vstupnou úrovňou k nadobúdaniu moci: tu vzniká ochota prestať s obviňovaním a prijať zodpovednosť za vlastné činy, pocity a názory. Kým bude človek projektovať príčiny a zodpovednosť mimo seba, bude zotrvať v bezmocnom stave obeť. Druhý je na úrovni 500, ktorú človek dosiahne tak, že za svoj životný štýl prijme lásku a odpúšťanie bez odsudzovania a prejaví bezvýhradnú láskavosť ku všetkým bytostiam, veciam a udalostiam *bez výnimky*. (V liečebných skupinách s dvanásťbodovým programom sa hovorí, že neexistuje žiadna opodstatnená nevráživosť – aj keď sa k vám niekto „zachová zle“, stále máte možnosť zvoliť si svoju reakciu a zbaviť sa nevráživosti.) Keď sa človek zaviazne k takémuto prístupu, začne spolu s rozvíjajúcim sa vnímaním zažívať iný, láskavejší svet.

Hologramy a vnímanie

Spočiatku je veľmi náročné pochopiť, že postoje môžu zmeniť svet, ktorý človek zažíva – a že existuje množstvo rovnocenných spôsobov, ako ho zažívať. Avšak podobne ako pri pozeraní sa na hologram, to, čo vidíme, úplne závisí od pozície, z ktorej sa pozeráme. Ktorá pozícia je teda takzvaná „realita“?

V skutočnosti *je holografický celý náš vesmír*. Každý uhol pohľadu odráža pozíciu vymedzenú jedinečnou úrovňou vedomia pozorovateľa. Ak ste na tejto strane hologramu, vaše vnímanie sa len ťažko zhodne s pozorovateľom na druhej strane. „Musí byť šialený!“ – to je bežná reakcia na takúto veľkú názorovú nezhodu. A hoci sa mnohokrát tvrdilo, že svet je zložený zo zrkadiel, nie je to pravda. Svet je súbor hologramov v bezhraničných dimenziách, ktoré sú zdanlivo fixované v čase a mieste a ponúkajú iba jediný odraz. Napríklad sluchový zážitok je súčasťou holografickej série atraktorových polí všetkých zvukov, aké kedy existovali. Fyzický svet je tiež hmatateľný. Má textúru, farbu, rozmery a priestorové vzťahy, ako je poloha a tvar. Každá z týchto charakteristík je opäť súčasťou základnej sekvencie v pozadí, ktorá sa spolu so všetkými ďalšími vlastnosťami vracia „späť v čase“ k pôvodnému zdroju svojej existencie, a tým je *súčasnosť (teraz)*.

Mohli by sme povedať, že hologram je sám osebe proces. V trojrozmernom holograme nie je nič fixné. A čo potom *štvorrozmerný* hologram? Ten by súčasne obsahoval všetky možné podoby seba samého. Zdá sa, že meniť sa znamená pohybovať sa v čase, ale ak sa preniesieme za čas, potom už nič také ako časová postupnosť neexistuje. Ak všetko existuje teraz, potom nie je nič, čo by sa dalo sledovať odniekiaľ niekam. Každý hologram je sám osebe evolučnou projekciou z nekonečnej nelineárnej matrice udalostí, ktoré spolu príčinne nesúvisia, ale sú synchronné. Potom sa na úrovni vedomia 600 až 700 dá tomu, čo bolo, čo je a čo bude, porozumieť bez slov v rámci jednej kompletnej simultánnej holografickej možnosti.¹ Pojem *neopísateľný* tu naozaj začína nadobúdať zmysel.

Pokúsme sa toto všetko lepšie pochopiť pomocou konkrétneho príkladu. Predstavme si „tuláka“ na rohu ulice. Starého muža v roztrhaných šatách, ktorý sa v bohatej štvrti opiera o roh honosného domu. Pozrime sa naňho z perspektívy rôznych úrovní vedomia a všimnime si rozdiely v tom, ako sa bude javiť rôznym ľuďom s rôznym uhlom pohľadu.

- Na dolnej časti stupnice, na úrovni **20 (Hanba)** tuláka vnímame ako špinavého, nechutného, potupného. Na úrovni **30 (Vina)** mu budeme klásť vinu za jeho stav: tak mu treba, pravdepodobne je lenivý a zneužíva sociálne dávky. Na úrovni **50 (Apatia)** jeho situácia vyzerá byť zúfalá a je konečným dôkazom toho, že spoločnosť nevie urobiť nič s problémom bezdomovstva. Na úrovni **75 (Zármutok)** starý muž pôsobí tragicky, opustene a bezútešne.
- Na úrovni vedomia **100 (Strach)** môžeme tuláka vnímať ako nebezpečného, ako spoločenskú hrozbu. Možno by sme mali zavolať políciu skôr, než spácha nejaký zločin. Na úrovni **125 (Túžba)** môže predstavovať frustrujúci problém – prečo niekto niečo neurobí? Na úrovni **150 (Hnev)** sa starý muž môže javiť násilnícky, alebo by sa naopak človek mohol rozčúliť, že v súčasnosti ešte stále existujú také hrozné životné podmienky. Na úrovni **175 (Pýcha)** ho možno vnímať ako trápneho alebo s nedostatkom sebaúcty na to, aby zlepšil svoj život. Na úrovni **200 (OdvaHa)** sa môžeme zamýšľať nad tým, či je nejaký lokálny útulok pre bezdomovcov – všetko, čo potrebuje, je len práca a miesto na bývanie.
- Na úrovni **250 (Neutralita)** tulák pôsobí normálne, či dokonca zaujímavo. Možno si povieme: „ži a nechaj žiť“ – veď nakoniec nikomu neubližuje. Na

Duchovný zápas

Z pochopenia vedomia, ku ktorému sme dospeli, môžeme odvodiť novú interpretáciu ľudského úsilia v duchovnej oblasti. Čisté vedomie – opisované ako „jestvúčno“, „bytostno“ alebo „ja-som-stvo“ – predstavuje nekonečný potenciál, moc a energetický zdroj *všetkej* existencie, nazývaný tiež „božstvo“ alebo „Boh“. V tomto potenciáli sa Neprejavенé stáva Prejavенým v podobe avatár (ako bol Kristus alebo Budha), ktorých energetické pole dosahuje úroveň 1 000 (maximum). Títo jedinci vytvárajú atraktorové vzorce takej nesmiernej sily, že dokážu vplývať na myseľ, ktorá má holografickú schopnosť reagovať na atraktorové polia globálne.

Menej dôležití, ale stále nesmierne mocní, sú „obyčajní“ osvietení učitelia, ktorí učia prístupy vedúce k realizácii vlastného Ja. Toto Ja opisovali osvietení ľudia v minulosti ako nekonečné, beztvaré, nemenné, všadeprítomné, neprejavенé a zároveň prejavенé.¹ Jednotnosť, Celosť a Božskosť všetkého, čo existuje, sú tu neodlíšiteľné od Stvoriteľa, ktorého moc v ľudskej ríši predstavuje obrovské atraktorové pole, umožňujúce a obsahujúce rôznorodosť (slobodnú vôľu), takže „ku Mne vedú všetky cesty“. Podľa nášho výskumu učenia a iné diela týkajúce sa tejto témy väčšinou dosahovali úroveň 700.

Na energetickej úrovni 600 obyčajné myslenie ustáva. Mimo lineárneho časového procesu je existencia vnímaná ako *Všepoznanie*, všadeprítomnosť a nedualita. Keďže existencia nie je lokálna, dualita typu „ja/ty“ a z nej vychádzajúca ilúzia oddelenosti sa stráca.² Tento stav je stav pokoja, ktorý sa vymyká chápaniu – alebo stav nekonečnej, bezvýhradnej lásky. Je všeobjímajúci, vševediaci,

všadeprítomný, všemocný a totožný s Ja, čo je uvedomenie si, že Prejavené je totožné s Neprejaveným.

O pravých duchovných stavoch sa dá povedať, že sa objavujú na úrovni okolo 500 (Láska) a pokračujú do nekonečna. Duchovní učitelia, ktorí sa podľa meraní nachádzajú v hornej polovici úrovne 500 a na úrovni 600, sa často považujú za svätcov a ich stav vedomia sa často opisuje ako „povznesený“.³

Zatiaľ neosvietení adepti pomerne bežne zažívajú takýto povznesený stav v prítomnosti učiteľov, ktorých energetické polia dosahujú úroveň 550 a vyššie. Deje sa to pomocou javu „unášania“ (entrainment), ktorý vzniká pri prevládnutí najmocnejšieho atraktorového poľa. Kým sa adept nedostane na vyššiu úroveň vedomia, tento stav sa v neprítomnosti vyššieho energetického poľa učiteľa neudrží.⁴ Pokročilí duchovní hľadači, ktorí sa blížia k osvieteniu, často kolíšu medzi stavom bežného vedomia a stavom „prítomnosti Milovaného“. Táto strata vyššieho stavu a zostup do nižšieho sa vo východnej i západnej literatúre označuje za „muky duše“.⁵

Duchovná práca, podobne ako iné intenzívne činnosti, napríklad šport, býva namáhavá a často si vyžaduje vytvorenie nástrojov špecifických pre danú úlohu – okrem iného sústredené zameranie sa na cieľ a nepoľavujúcu koncentráciu. Náročnosť vnútornej práce spočíva vo veľkom úsilí potrebnom na to, aby sa človek vymanil z prítlačnosti nižších atraktorových polí, na ktoré je navyknutý, a posunul sa do sféry vplyvu vyššieho poľa. Na uľahčenie tohto zápasu stanovujú všetky náboženstvá obmedzenia, ktoré majú zabrániť vystaveniu sa nižším energetickým poliam. Pochybenie sa považuje za „hriech“ iba pri autoritárskom pohľade na vec. Liberálnejší pohľad akceptuje flirtovanie človeka s nižšími energetickými poľami ako odpustiteľné „zlyhanie“.

Avšak postoje, emócie a správanie charakteristické pre energetické polia pod úrovňou 200 vo všeobecnosti znemožňujú duchovný zážitok. Klasický systém čakier uznávaný mnohými duchovnými učeniami takmer presne zodpovedá Mape vedomia, ktorá vyplynula z našich štúdií. Úroveň 600 zodpovedá korunnej čakre, 500 čakre srdca, nad 200 solárnemu plexu, zatiaľ čo nižšie postoje a emócie ako zlosť, závisť, nenávisť a žiarlivosť sa spájajú so slezinou. Základná (koreňová) čakra súvisí s pudom prežitia a stotožňovaním sa s tým, čo bráni duchovnému napredovaniu. Preto všetky duchovné učenia varujú pred „pôžitkárstvom“ a odporúčajú neupínať sa na sex či na peniaze.⁶

Nižšie oblasti sú tiež centrom závislosti – človek sa môže fixovať na ktorúkoľvek z nižších úrovní. Pre takmer všetky tieto energetické polia a správania, ktoré s nimi súvisia, už v súčasnosti existujú špecificky zamerané svojpomocné skupiny a všetky sa zhodujú v názore, že bez duchovného kontextu je

Hľadanie pravdy

Aj keď to môže spočiatku znieť cynicky, musíme si priznať, že pre účely každodenného fungovania je pravda čokoľvek, čo nám na našej súčasnej úrovni vnímania pripadá subjektívne presvedčivé. Ľudia na nižších úrovniach vedomia vnímajú tvrdenia ako pravdivé, aj keď sú nelogické, nepodložené a vyjadrujú názory, ktoré nie sú ani intelektuálne, ani prakticky dokázateľné. Tento fenomén sa neobmedzuje na prívržencov extrémnych názorov či konšpiračných teórií. Tu v USA sa stáva častejšie, než by sme si chceli pripustiť, že nevinní ľudia sú odsúdení a uväznení na základe svedectva zjavne iracionálnych či zaujatých svedkov. A v globálnom meradle je základom pre neustále sa opakujúce vojny (ako bola tá na Balkáne alebo na Strednom východe) pomätená viera v spravodlivú pomstu, ktorá v skutočnosti zaručuje nekonečný konflikt.

Dokonca aj náboženstvá, ktoré verejne proklamujú učenie Ježiša Krista – „kniežata pokoja“ –, nikdy, až na pár výnimiek, nezakazovali vojnu alebo zabíjanie iných ľudských bytostí, ak to bolo za „ospravedlniteľných“ okolností – ospravedlniteľných, samozrejme, pre tých, ktorí zabíjali; ich obeť by na to pravdepodobne mali iný názor. Také rozporné správanie, ktoré je diametrálne odlišné od základných princípov viery, sa bude zdať menej prekvapivé, ak použijeme analýzu kritického faktora a otestujeme evolúciu, či skôr devolúciu duchovných učení počas histórie.

Pozrime sa na popredné svetové náboženské učenia v tomto novom svetle.

Kresťanstvo

Úroveň pravdy pôvodného učenia Ježiša Krista dosahuje pri testovaní hodnotu 1 000, čo je najvyššia úroveň dosiahnuteľná v našom svete. Do druhého storočia však už úroveň pravdy praktizovaného Kristovho učenia klesla na 930 a do šiesteho storočia na 540. Do doby križiackych vojen začiatkom 11. storočia následne klesla na súčasnú hodnotu 498. Hlavný pokles v roku 325 n. l. zrejme spôsobilo rozšírenie nesprávnej interpretácie učenia, ktorá vzišla z Prvého nicejského koncilu. Pre študentov náboženskej histórie by mohlo byť zaujímavé testovanie úrovne pravdivosti kresťanského učenia pred Pavlom, Konštantínom, Augustínom atď. a po nich.¹

Treba poznamenať, že preklad Nového zákona, ktorý (z aramejčiny) urobil George Lamsa, dosahuje hodnotu 750 a Biblia vo verzii kráľa Jakuba (preložená z gréčtiny) dosahuje pri testovaní hodnotu 640. Tak ako je veľký rozdiel v úrovni pravdivosti rôznych prekladov, líšia sa od seba aj rôzne výklady kresťanstva. Väčšina hlavných smerov – rímskokatolícky, evanjelický, kresťanská veda (a mnohé ďalšie, ako sú napríklad kvakeri) – dosahuje úroveň nad 550. Osobité výklady, ako je interpretácia v modernom Kurze zázrakov alebo mysticismus Majstra Eckharta zo 14. storočia, dosahujú hodnotu 600. Avšak podobne ako v prípade islamu (pozri ďalej), extrémne fundamentalistické skupiny s výslovne reakčnými politickými programami sa môžu nachádzať aj na takej nízkej úrovni ako 125.

Budhizmus

Úroveň pravdy učenia Budhu pôvodne tiež dosahovala hodnotu 1 000. Do šiesteho storočia nášho letopočtu úroveň pravdy praktizovaného učenia klesla v priemere na 900. Učenie budhizmu sa však znehodnotilo menej než akékoľvek iné náboženstvo: hínajánový budhizmus (malá cesta – starší budhizmus) stále dosahuje hodnotu 890, mahájánový budhizmus (veľká cesta) dosahuje 960 a zenový budhizmus tiež 890.

Hinduizmus

Učenie boha Kršnu dosiahlo pri meraní hodnotu 1 000, ktorá sa časom znížila, ale úroveň pravdy súčasného praktizovania tohto učenia stále dosahuje 850.

Judaizmus

Učenie Abraháma dosiahlo pri meraní hodnotu 985. Úroveň jeho praktizovania v Mojžišovej dobe dosahovala hodnotu 770, čo je úroveň pravdy Tóry. Moderný judaizmus je na úrovni 499, Kabala 720 a Zohar 730.

Islam

Úroveň Mohamedovho vedomia mala hodnotu 740, Korán dosahuje 720. Jadrom islamskej viery je prejavenie láskyplného prijatia a vnútorného pokoja, ale vývoj dogmy v praxi bol od začiatku previazaný s politikou teritoriálnej expanzie vo forme *džihádu*, čiže svätej vojny. Do doby ukončenia križiackych vojen úroveň pravdy islamského učenia výrazne klesla. Duchovnú podstatu tejto viery v modernej dobe rýchlo nahlodal vzostup fanatických nacionalistických náboženských hnutí vyznačujúcich sa paranojou a xenofóbiou. V súčasnej dobe je hodnota úrovne pravdy militantného islamského učenia iba 130.

Keď sa pozrieme na pokles úrovne pravdy veľkých svetových náboženstiev, všimneme si, že tie, ktorých charakter je najviac „jin“, zostali počas vekov pomerne čisté, zatiaľ čo tie, ktoré sú viac „jang“ (zapájajúce sa do svetového diania), postupne výrazne degradovali, až kým militantná extrémistická frakcia najagresívnejšieho náboženstva neklesla pod kritickú úroveň integrity 200. Čím dualistickejšie je učenie, tým sa zdá byť náchylnejšie na nesprávnu interpretáciu. Dualizmus podporuje rozkol medzi vierou, skutkami a rozpoznaním úrovni pravdy. Keď to nastane, môže dôjsť k skomoleniu pri interpretácii duchovnej podstaty do jej fyzického vyjadrenia. Z kresťanského bojovníka (dušou) sa potom na základe skomolenej „doslovnej“ interpretácie môže stať „oprávnený“ zabijak na skutočnom bojisku.

Hinduisti neurobili takú chybu, aby skomolili úrovne výkladu. Bitka opísaná v úvode Bhagavadgíty nebola nikdy nesprávne interpretovaná tak, aby naznačovala, že Boh Kršna prikazuje veriacim zapojiť sa do skutočného boja. Budhov názor, že príčinou všetkej bolesti a utrpenia je nevedomosť, ktorá je jediným skutočným „hriechom“, a že jednou z úloh človeka je mať s druhými súcit a modliť sa za nich – sa tiež len ťažko dá skomoliť.

Slabinou všetkých vzletných duchovných učení je ich nesprávna interpretácia tými menej osvietenými. Každá úroveň vedomia má totiž predurčenú svoju vlastnú obmedzenú schopnosť vnímania a chápania. Kým sa človek nestane sám osvieteným alebo aspoň nezažije vyššie stavy vedomia, všetky duchovné učenia sú preňho len niečím sprostredkovaným a preto náchylným na skomolenie či nesprávny výklad. Sväté písmo sa dá citovať na ospravedlnenie akéhokoľvek názoru. Tí, ktorí sa cítia „oprávnení“, sú vždy nebezpeční, lebo majú nevyvážený pohľad, z ktorého následne vychádza ich ľahostajnosť k morálnemu násiliu. V akomkoľvek náboženstve dosahujú pri meraní vždy najnižšiu

Záver

Dôkladné vstrebanie materiálu predloženého v tejto knihe môže preukázateľne pozdvihnúť úroveň vedomia človeka v priemere o 35 bodov. Vzhľadom na to, že počas priemerného ľudského života na Zemi vedomie obvykle postúpi len o päť bodov, takéto zvýšenie individuálneho vedomia je samo osebe mimoriadne prospešné. A ako ukázala pokročilá teoretická fyzika a nelineárna dynamika, akékoľvek individuálne zvýšenie vedomia zvyšuje tiež úroveň vedomia *každého* na tejto planéte.

Dosiahnuť vyššie vedomie je najväčší dar, aký ktokoľvek z nás môže dať svetu – a čo viac, tento dar sa ako bumerang vracia späť k svojmu zdroju. Úroveň vedomia ľudstva ako celku sa počas mnohých storočí držala na nebezpečnej úrovni 190, ale v polovici osemdesiatych rokov 20. storočia náhle poskočila na nádejnú úroveň 207. Po prvý raz v histórii sa človek nachádza na bezpečnej pôde, z ktorej môže pokračovať vo svojom vzostupe... a tento prísľub nádeje prichádza v poslednej chvíli.

Mnohé témy, o ktorých sme hovorili, v súčasnosti zažívajú v médiách explóziu: (1) prekrúcanie náboženstva na hrubé politické účely; (2) narastajúca zvrátenosť zločinov; (3) účasť detí na páchaní násilností; (4) morálny zmätok v politike; (5) vznik bizarných násilných siekt. Všetky tieto témy sa objavujú na pozadí podfarbenom prevahou lži na spoločenskú objednávku a chýbajúcou názorovou zhodou, pokiaľ ide o individuálnu a kolektívnu zodpovednosť voči svojmu blížnemu.

Tento spoločenský zmätok a paralýza pramena z toho, že chýbajú pravidlá, na ktorých by sa zakladali rozhodnutia. Dúfame, že táto kniha je krokom

smerujúcim k vyplneniu tejto medzery niečím, čo možno považovať za vedec-kú rozpravu o mravnosti. Pod „mravnosťou“ pritom nemáme na mysli triviálne moralistické názory na to, čo je správne a čo nesprávne, ale objektívnu a zároveň osobnú základňu, z ktorej robíme úvahy a rozhodnutia týkajúce sa najlepšieho spôsobu, akým viesť svoj život.

Zo spoločenského hľadiska bezpochyby môžeme odmietnuť pasívne sa podriaďiť každému politickému systému, ktorý nedosiahne úroveň 200. Namiesto toho by sme mali využiť svoje novozískané schopnosti na to, aby sme ho preskúmali a napravili. Teraz napríklad už dokážeme stanoviť jasné kritériá pre výber osôb zastávajúcich verejné funkcie. Každá funkcia si pre svoje efektívne vykonávanie vyžaduje určitú minimálnu úroveň vedomia; vo všeobecnosti platí, že akýkoľvek vládny úradník, ktorý klesne pod úroveň 200, problémy nevyrieši, ale bude ich naopak vytvárať.

Väčším spoločenským problémom však je, ako si vzhľadom na temnú stránku ľudského správania má človek udržať schopnosť súcitu. Náš svet je relatívny; každý koná podľa svojej úrovne pravdy, a preto verí, že jeho činy a rozhodnutia sú „správne“. A práve tento pocit správnosti robí fanatikov takými nebezpečnými. Skutočné nebezpečenstvo pre spoločnosť však nepramení zo zjavnej bigotnosti, akou je napríklad „biela nadradenosť“ (ktorá pri testovaní dosahuje úroveň 150), keďže ňou spôsobené škody možno aspoň monitorovať. Skutočne vážne nebezpečenstvo pre spoločnosť spočíva v tichom a neviditeľnom jave unášania (entrainment), ktorý potajomky ovládne dušu. Pri tomto procese sa negatívne atraktorové polia ukrývajú za rétoriku a manipuláciu symbolov. Navyše, vedomie tu nezničí zjavne negatívne posolstvo samotnej informácie, ale energetické pole, ktoré ho sprevádza.

Napríklad extrémna negativita mnohých populárnych pseudofilozofických diel bude zrejma, ak ich podrobíme testu. Avšak ani varovanie vopred nás neochráni pred nevedomým unesením neviditeľnými energetickými poľami, ktoré sa aktivujú pri čítaní týchto prác. Človek si môže myslieť, že si dokáže udržať psychickú nezávislosť tým, že intelektuálne zdôvodní nesprávnosť myšlienok v týchto dielach, ale už iba samotné vystavenie sa tomuto materiálu má silný negatívny účinok, ktorý pokračuje aj po jeho intelektuálnom odmietnutí – akoby sa v týchto negatívnych účinkoch skrýval vírus a my nepostrehneme jeho útok na našu dušu.

Navyše, z obozretnosti často poľavujeme, keď natrafíme na materiál, ktorý si pripisuje nejaké atribúty duchovného poznania či náboženstva. Zabúdame, že v mene Boha sa spáchali všetky možné ohavné zločiny, akých je človek schopný. Kým násilné sekty zjavne pôsobia odpudivo, systémy viery, ktoré sa skrývajú za